

2019 VERKSAMHETSBERÄTTELSE OCH ÅRSREDOVISNING

1939–2019

SPF Seniorerna
firar 80 år!

SPF
SENIORERNA

SPF SENIORERNA

SPF Seniorerna är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation för seniorer. Vi finns runt om i landet och har cirka 260 000 medlemmar fördelade på 27 distrikt och nära 800 föreningar. Prioriterade frågor är: Äldres ekonomi, hälsa och omsorg, boende, inflytande och rätt att arbeta. Läs mer på spfseniorerna.se

Eva och Peter har ordet

Under 2019 fyllde SPF Seniorerna 80 år. Med ålderns rätt borde vi kanske slå av på takten och börja ta det lite lugnare, men SPF Seniorerna har gått i rakt motsatt riktning. Som statsministern och de många andra gratulanterna framförde så är vi en synnerligen vital 80-åring som varken tappat kraft eller skärpa med åren.

Vi ser att verksamheten är fortsatt stor och omfattande i hela landet. Många föreningar och distrikt har arbetat intensivt med att minska ensamheten och utsattheten bland landets seniorer. Ensamheten är den nya svenska folksjukdomen och våra insatser är avgörande om vi ska få landets seniorer att leva många lyckliga år till.

På förbunds nivå har SPF Seniorernas opinionsarbete lett till att riksdagen fattat beslut att ta ytterligare ett stort steg för att pensionärer inte ska betala högre skatt än löntagare. Vi har medverkat till att ta bort den särskilda löneskatten för äldre som nu gör att seniorer i arbetslivet är mer attraktiva på arbetsmarknaden. SPF Seniorernas långa arbete för att kontanterna ska finnas kvar tog ett kliv i rätt riktning när riksdagen fattade beslut om att de större bankerna måste hantera kontanter runt om landet i framtiden.

Under året firade projektet *Koll på läkemedel* 10 år. Vår kampanj har lett till över 80 000 seniorer idag slutat äta olämpliga läkemedel. Vi fick igenom

vårt krav att de seniorer som vill bygga ett eget boende ska få ett startbidrag för sin byggemenskap. SPF Seniorerna har även deltagit som experter i flera statliga utredningar och skrivit 15 remissvar till regeringen.

Vi har flera gånger uppvaktat regeringens utredare av Socialtjänstlagen för att understryka att vi behöver en god äldreomsorg. SPF Seniorerna har träffat ministrar, riksdagsledamöter, myndigheter och fackförbund och vi har uppvaktat Pensionsmyndigheten och fått dem att lägga mer resurser på att korta sina handläggningstider.

SPF Seniorerna är idag en av Sveriges största ideella föreningar och har ett av landets högsta förtroenden hos svenska folket. Vår breda kunskap om seniorfrågor gör oss till en expert på området och en efterfrågad partner.

Det är en beundransvärd mängd aktiviteter som skett inom SPF Seniorerna under 2019. Vi ska alla vara stolta över att vara en del av SPF Seniorernas framgångar. Till alla er som varit aktivt delaktiga i vårt arbete eller som på andra sätt stöttat oss vill vi rikta ett stort och varmt tack!

Eva Eriksson
Förbundsordförande

Peter Sikström
Generalsekreterare

Innehåll

2019 i korthet	6
----------------------	---

En organisation i tiden

En stark 80 åring	9
Fortsatt högt anseende bland allmänheten	10
Förbundsmästerskap	11
Folkbildningsverksamhet	12

Fler och engagerade medlemmar

Det sjuder av aktivitet	15
Medlemsrekrytering	16
Medlemsstatistik	17

En stark röst för seniorerna

Lokal påverkan	20
Påverkan och inflytande	22
Uppvaktningar	23
Almedalsveckan i Visby	24
Trafiksäkerhet för seniorer	26
Norden i AGE	27
Rapporter	28
Seniorers ekonomi	29

Öka vår synlighet

Kampanj för ökad kännedom	31
Mediegenomslag	31
SPF Seniorerna i sociala medier	32
Seniorpodden	32
Medlems- och föreningssupport	33

Medlemsröster	34
----------------------------	----

Senioren engagerar och berör

Förändringar under året	38
Innehållet i Senioren	39
Nyckeltal	39

Medarbetare

Medarbetare på förbundskansliet	40
SPF Seniorernas sakkunniga	41
Förbundsstyrelsen	42
Förbundsstyrelsens grupper	43

Besvarade remisser

Yttranden under 2019	45
Medverkan externt	46

Årsredovisning

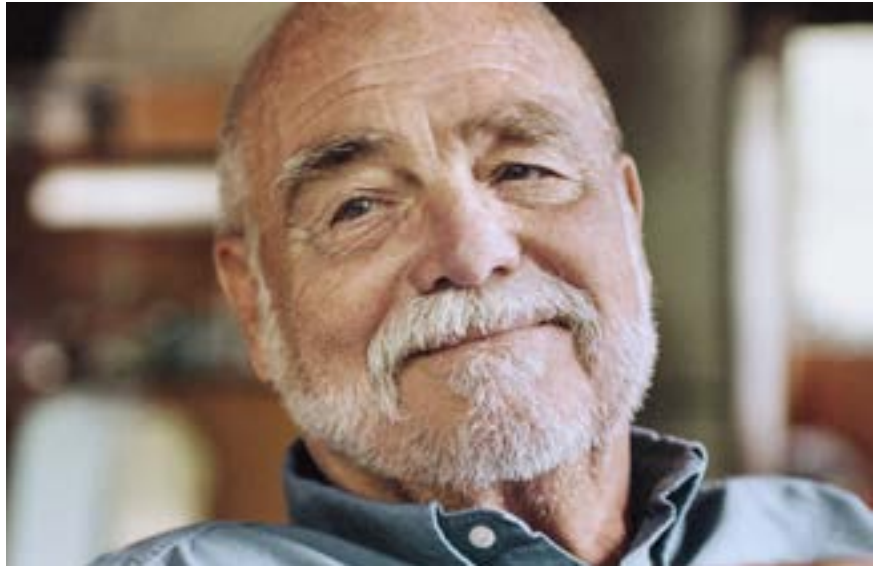
Förvaltningsberättelse	52
Resultaträkning	60
Balansräkning	61
Noter, tilläggsupplysningar	63
Revisionsberättelse	71

Tryck: Sib-tryck

Grafisk form och produktion: Eiserman Design

Foto: Tomas Söderlund, Stefan Edetoft och JPS Foto

Redaktör/projektledning: Karin Bajlo, SPF Seniorerna

2019

~~~~~

2019 i korthet

65 %

är oroliga över att allt mer måste skötas digitalt

Uppmärksammat i media

I början av året skrev Aftonbladet om SPF Seniorernas medlemsundersökning om digital oro som genomfördes i slutet av 2018. Den visar på att 65 procent är oroliga över att allt mer måste skötas digitalt och 45 procent har inte råd eller svarar att det är tveksamt om de har råd att hänga med.

SPF Seniorernas Facebooksida ökar stort

Vid årsskiftet hade förbundets Facebooksida 88 372 gillare. En ökning med 7 600 sedan årets början.

Uppror för kontanterna

Den 4 februari medverkade förbundsordförande Eva Eriksson på ett riksdagsseminarium om kontanterna.

Ingen ska vara ensam

I början av året var studiematerial till projektet *Tillsammans mot ensamhet* klart. Materialet är upplagt som en studiecirkel och innehåller artiklar samt en metod som leder fram till att föreningarna kan bedriva uppsökande verksamhet på lokal nivå.

Vi gillar trädgård

Många seniorer är intresserade av trädgård och odling. I mars medverkade därför SPF Seniorerna och tidningen *Senioren* på Trädgårdsmässan i Älvsjö. Montern var välbesökt och vi fick ett bra tillfälle att välkomna nya medlemmar, träffa befintliga samt berätta om vår nya Facebookgrupp *Trädgård i SPF Seniorerna*.

Politiskt möte

Under våren träffade Eva Eriksson socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S) för samtal om bland annat pensionssystemet, ojämställdheten på arbetsmarknaden och att det måste löna sig bättre att ha arbetat ett helt liv när du går i pension.

Alla är inte digitala

Hundratusentals seniorer varken kan, vill eller har ekonomiska möjligheter att vara delaktiga i den digitala världen. Med vår egen undersökning bland medlemmarna och deras inställning till det digitala samhället som grund, togs Digitaliseringsrapporten fram. Syftet var att uppmärksamma alla seniorer i vårt samhälle som inte är digitala och de svårigheter som digitaliseringen medför för den gruppen.

Vi lyfte äldrepolitiken i Almedalen

SPF Seniorerna var på plats i Visby för att sprida våra budskap, bilda opinion, påverka och skapa relationer till beslutsfattare, opinionsbildare och journalister samt att bevaka seniorrelevanta frågor.

En stark 80-åring

I september fyllde förbundet 80 år och det firades med ett proppfullt seminarium och efterföljande jubileumsfest i Göteborg, där det hela tog sin början 1939.

1 125

engagerade seniorer

medverkade på SPF Seniorernas förbundsmästerskap under året.

Uppmärksammas artikel

I oktober medverkade Eva Eriksson med en debattartikel i Svenska Dagbladet om det svenska pensionssystemet. Artikeln hamnade på andra plats över tidningens mest lästa debattartiklarna under 2019.

Intensiv hjärngympa

Den 3 oktober hölls den rafflande finalen i förbundsmästerskapet Hjärnkoll. Drygt 80 seniorer tävlade i en stenhård kamp.

Medlemsresan drog igång

Många medlemsorganisationer tappar medlemmar. Vi funderade därför på vad vi som förbund kan göra för att hjälpa våra föreningar att rekrytera och inte minst behålla sina medlemmar. Konceptet innehåller ett antal verktyg som hjälper föreningarna att se behov hos sina medlemmar och vad som lockar till att delta i aktiviteter eller på annat sätt engagera sig.

EN ORGANISATION I TIDEN

*Vårt mål är att vara en medlemsanpassad organisation och en attraktiv samarbetspartner lokalt, regionalt och nationellt. Föreningar, distrikt och förbund är alla lika viktiga delar av samma organisation. Vi arbetar tillsammans för våra medlemmar och vi stöttar varandra i våra olika roller. Vår organisation ska uppfattas som nytänkande och inkluderande med plats för medvetna, nyfikna och engagerade medlemmar.
(Mål och riktning 2018–2020)*

En stark 80 åring

I september firades SPF Seniorernas 80-års dag med jubel och fanfarer i det anrika Posthuset, ett stenkast från Centralstationen i Göteborg. Det var just i Göteborg som förbundet officiellt bildades den 5 september 1939, då det första protokollförda styrelsemötet hölls.

Ett fullsatt framtidsseminarium inledde jubiléet där en namnkunnig panel med förre folkpartiledaren Bengt Westerberg, LOs tidigare ordförande Vanja Lundby Wedin, forskaren och psykiatri-

professorn Ingmar Skoog och förbundsordförande Eva Eriksson diskuterade bland annat värdet av seniorers erfarenhet.

Äldres betydelse präglade också förbundsordförande Eva Erikssons jubileumstal.

– Nu är vi Sveriges äldsta verksamma seniororganisation och en av landets största ideella föreningar. Vårt anseende bland beslutsfattare och myndigheter är högt och vår trovärdighet som opinionsbildare är stor, sa Eva Eriksson.

– Jag tror att vi har blivit det våra grundare ville. En stark och kunnig påverkare av samhällsdebatten.

Fortsatt högt anseende bland allmänheten

För en organisation som arbetar med opinionsbildning och politisk påverkan är ett högt anseende hos allmänheten viktigt för att nå framgång. Förbundet deltog därför även 2019 i Kantar Sifos mätning av anseendet för ett antal av Sveriges största organisationer. I undersökningen svarar allmänheten på frågor bland annat om hur väl man känner till en organisation, om den har trovärdighet i media och om organisationen fyller en viktig funktion för sina medlemmar.

SPF Seniorerna behåller sin starka ställning och hamnar på sjätte plats av totalt 35 organisationer. Detta ska inte ses som en försämring jämfört med 2018 då förbundet låg på femte plats – vårt anseende är lika högt som föregående år. Ändringen i placering beror på att andra organisationer ökat. I topp placerar sig Friluftsrådet, Naturskyddsföreningen och Hörselskadades Riksförbund. Under de senaste fem åren har SPF Seniorerna gått från att ligga i mitten till en ledande placering.

Trädgård och odling engagerar

Många seniorer är odlingsintresserade och gillar att påta i trädgård eller balkonglåda. Därför skapade vi en Facebookgrupp för dessa medlemmar. Den blev snabbt populär och hade i slutet av året cirka 770 medlemmar. Gruppen hanteras av några medlemmar med brinnande intresse för trädgård.

Med syfte att träffa blivande medlemmar ställde förbundet ut på Trädgårdsmässan i Älvsjö tillsammans med tidningen Seniorens. Montern bemannades av administratörerna för Facebookgruppen, medlemmar från Stockholmsdistriktet samt personal från Förbundskansliet och Seniorens redaktion. Det var uppskattat och lyckat och vi beräknar att cirka 2 000 personer besökte vår monter under de fyra dagarna i mars som mässan pågick.

Med syfte att träffa blivande medlemmar ställde förbundet ut på Trädgårdsmässan i Älvsjö.

DO-konferenser

Två distriktsordförandekonferenser genomfördes under 2019. På konferenserna diskuterade förbundsstyrelsen med distrikten om gemensamma ledningsfrågor samt överlade om förslaget till nya stadgar för SPF Seniorerna.

Mästerskap för folkhälsans skull

Varje år arrangerar SPF Seniorerna nationella förbundsmästerskap i grenar som bordtennis, boule, bowling, golf, mattcurling, orientering och skidor. Förbundet arrangerar också riksfinaler i bridge och frågesportstävlingen Hjärnkoll – grenar som är mer utmanande för hjärnan än för resten av kroppen. Arrangemangen varierar från ett femtiotal till flera hundra deltagare i de större grenarna. Deltagarna får möjlighet att fortsätta med sin favoritsport i ett socialt arrangemang, med inslag av både kultur och fest, på olika platser runt om i Sverige. Mästerskapen främjar glädje och aktivitet hos deltagarna, men också hos de lokala arrangörer som lägger ner tid, engagemang och hårt arbete. Förbundet riktar ett stort tack till 2019 års arrangörer.

Studier för engagerade seniorer

I SPF Seniorerna är intresset för kunskap och studier stort, vilket inte minst märks i de utbildningsdagar och konferenser som genomfördes av förbundet och distrikten 2019. Genom vår samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan får vi även ett mått på hur stort engagemanget är ute bland våra medlemmar. Under året genomfördes 4 764 studiecirklar och annan folkbildning. Friskvård, skönlitteratur, konst,

sång och musik, matlagning samt ämnen inom samhälle och social omsorg lockar särskilt. Under året arrangerades också 8 355 kulturprogram som genererade 461 271 deltagare.

Under året genomfördes

4 764

studiecirklar och annan
folkbildning.

Under året arrangerades

8 355

kulturprogram som genererade

461 271

deltagare.

SPF Seniorernas centrala kurser

Konferens för rekryteringsansvariga i distrikten

Under dagen presenterades för första gången Medlemsresan – en metod för att rekrytera och behålla medlemmar. Deltagarna fick möjlighet att prova på metoden och lämna synpunkter samt förbättringsförslag. Ett viktigt syfte med konferensen var att ge deltagarna idéer och inspiration samt möjlighet till erfarenhetsutbyte mellan distrikten.

Konferens för distriktens kassörer

En dagskonferens med syfte att ge inspiration och verktyg för uppdraget som kassör i distrikt genomfördes under hösten. Skatteverket informerade om regelverket och dagen innehöll erfarenhetsutbyte mellan distrikten.

Studieförbundet Vuxenskolan

Inspirationskonferens för utbildningsansvariga i distrikten

Studieförbundet Vuxenskolan bjöd in utbildningsansvariga i SPF Seniorernas distrikt till en tvådagarskonferens för att identifiera utbildningsbehov hos

SPF Seniorerna, främja samarbetet mellan organisationerna på regional nivå samt ge möjlighet till erfarenhetsutbyte mellan distrikten. Föreläsare från såväl SPF Seniorerna som Studieförbundet medverkade.

Cirkelledarutbildning Tillsammans mot ensamhet

Under 2019 har flera föreningar startat studiecirklar med hjälp av studiematerialet *Tillsammans mot ensamhet*. Materialet är tänkt att stötta i föreningarnas arbete mot ofrivillig ensamhet bland äldre.

För att ytterligare stärka de föreningar som inte kommit igång med arbetet att nå äldre som upplever ofrivillig ensamhet skapade Studieförbundet Vuxenskolan en cirkelledarutbildning. Två pilotutbildningar genomfördes i Eslöv och Stockholm under hösten för de medlemmar som vill leda Studiecirkeln - *Tillsammans mot ensamhet*.

Alma folkhögskola

Under våren 2019 genomfördes en mycket uppskattad seniorkurs – *Från vikingaby till världsstad*, på Alma folkhögskola. Syftet var att stärka bandet mellan SPF Seniorerna och Alma folkhögskola.

FLER OCH ENGAGERADE MEDLEMMAR

*Vårt mål är att organisationen ska växa i takt med det ökande antalet seniorer och med en högre medlemstillväxt än andra organisationer för äldre. I relationen med våra medlemmar och potentiella medlemmar ska vi uppfattas vara nytänkande, framåtblickande och inkluderande.
(Mål och riktning 2018–2020)*

Det sjuder av aktivitet

Att delta i aktiviteter är den vanligaste orsaken till varför medlemmar söker sig till SPF Seniorerna. Och aktiviteter är en central del i föreningarnas verksamhet, det märks tydligt i den undersökning som förbundet genomfört bland förbundets föreningar. Undersökningen visade att det i varje förening i genomsnitt genomförs 126 aktiviteter per år. Det innebär att förbundet totalt genomför omkring 100 000 lokala aktiviteter under ett år eller 273 aktiviteter per dag, året runt.

Totalt i föreningarna genomförs i snitt 273 aktiviteter per dag, året runt.

Nyckeltal – genomsnitt per förening

- 126 aktiviteter/år
- 70 friskvårdsaktiviteter/år
- 57 % har haft särskilda aktiviteter för att värva medlemmar
- 28 % har arbetat med materialet "Tillsammans mot ensamhet"
- 8 studiecirkel/år
- 94 % har samarbetat med Studieförbundet Vuxenskolan
- 10 månadsmöten/år
- 1 resa med övernattnig
- 4 resor utan övernattnig

Medlemsrekrytering

Ansvar för att rekrytera och behålla medlemmar är gemensamt för hela organisationen – förbund, distrikt och föreningar. En kontinuerlig nyrekrytering ger oss tillgång till nya erfarenheter, idéer och nätverk, fler personer som kan ta sig an ett förtroendepuppdrag och inte minst – ju fler medlemmar vi är desto tyngre väger vi som påverkansorganisation och opinionsbildare.

Det största arbetet med att rekrytera nya medlemmar görs i de lokala föreningarna. Det är framförallt i den lokala verksamheten, men även i distriktet, som den enskilde medlemmen upplever sitt medlemskap genom att delta i aktiviteter och studiecirklar, åka på resor, besöka medlemsträffar, engagera sig i verksamheten med mera.

Förbundet tillhandahåller en rad material och verktyg för att underlätta och stödja rekryteringsarbetet såsom foldrar, profilmaterial, montermaterial, mallar för egen produktion av allt från annonser till programblad samt adresser till blivande seniorer. Representant från förbundet har deltagit på rekryteringskonferenser hos de distrikt som önskat central medverkan.

Värva en vän – få en Sverigelott

Föreningar från hela landet är överens om att den bästa metoden för att värva nya medlemmar är ”mun-till-mun”, det vill säga befintliga medlemmar som värvar nya medlemmar i sin bekantskapskrets.

Även 2019 har förbundet fortsatt att uppmuntra detta genom att skicka en Sverigelott till den som anmält att de värvat en ny medlem. Totalt har ca 1 100 lotter skickats under året.

Medlemsresan

Alla förbundets medlemmar genomgår en slags resa i sitt medlemskap där startpunkten är att intresse väcks för att bli medlem och avslutas med ett utträde av en eller annan orsak. Däremellan kan resan se väldigt olika ut, både beroende på medlemmen själv, men även på föreningen. Alla föreningar har sina förutsättningar och möjligheter och därför är ingen förening den andra lik.

Under 2019 har förbundet arbetat fram metoden SPF Seniorernas Medlemsresa som är ett arbetsmaterial för föreningar och distrikt. Med hjälp av materialet kan föreningen på egen hand identifiera vilka förväntningar som finns, hur medlemmar känner sig bemötta, vad som lockar till att delta i aktiviteter eller på annat sätt engagera sig, varför de utträder med mera. Syftet med att genomföra medlemsresan är att identifiera områden där föreningen kanske behöver förbättra sig lite, eller behöver mer information om. Med hjälp av medlemsresan kan föreningen bli bättre på att både rekrytera och behålla medlemmar.

Lokala besök stärker vi-andan

Medverkan från förbundsledning, tjänstemän och sakkunniga efterfrågas ofta vid distriktens olika arrangemang. Att på plats möta och föra dialog med föreningar och distrikt stärker förbundets vi-anda och ger värdefull insikt i den regionala och lokala verksamheten. Sådan medverkan är därför prioriterad och under 2019 gjordes ett hundratal besök runt om i landet. Det var bland annat medverkan vid olika konferenser, distriktens årsstämmor, ordförandeträffar, utbildningar och lokala 80-års jubileum hos distrikt och föreningar.

Medlemsstatistik

Förbundet som helhet hade 259 506 medlemmar den sista december, ett tapp på 1 891 medlemmar vilket innebär en minskning med 0,78 procent jämfört med årets början. Det innebär att även om vi fortfarande tappar något i antal medlemmar är tappet lägre än föregående år.

Totalt värvades 17 707 nya medlemmar under 2019, vilket är ca 1 700 fler än under 2018. Framförallt är det i början och slutet av året som vi ser en stor ökning av antalet nya medlemmar.

Under 2019 hade fyra av förbundets 27 distrikt en positiv medlemsutveckling, Kronobergdistriktet hade den högsta ökningen med 2,13 procent. Även Jönköpingsdistriktet, Hallandsdistriktet och Södra Älvsborgsdistriktet ökade i medlemsantal under året.

17 707 nya medlemmar värvades under året!

Mässor

Även 2019 har distrikten kunnat ansöka om bidrag för att delta i mässor och andra arrangemang med syfte att marknadsföra förbundet och rekrytera nya medlemmar. Allt fler distrikt tar denna möjlighet

och totalt 19 distrikt ansökte och fick bidrag till ett 50-tal arrangemang över hela landet. Vissa sträckte sig över flera dagar och lockade publik från hela landet medan andra var mer lokala arrangemang. Exempelvis deltog SPF Seniorerna vid Seniormässan i Stockholm, Göteborg och Malmö, Elmia Husvagn och Husbil i Jönköping, Bok och biblioteksmässan i Göteborg, 60+ i Uppsala, Falun, Västerås och Gävle, Stora Nolia i Umeå och ett flertal event arrangerade av News55.

Såväl distrikt som föreningar genomför också ett stort antal arrangemang utan att ansöka om mässbidrag. Vi vet därför att det totala antalet arrangemang där SPF Seniorerna deltagit är långt fler. Det centrala mässmaterialet är fortsatt uppskattat och många distrikt har köpt in eget material att låna ut till föreningarna.

Medlemsförmåner

Under året har samarbetet fortsatt med de partners förbundet har långsiktiga avtal med; If, Skandia, E.ON, Hallon, mySafety och Tallink Silja.

Under hela 2019 har förbundets medlemmar haft möjlighet att utan kostnad skapa familjejuridiska dokument såsom testamente, framtidsfullmakt, gåvobrev och samboavtal med hjälp av Familjens Jurist onlinetjänst. Studieförbundet Vuxenskolan har under året erbjudit rabatt på sina öppna studiecirkelar.

Samtal har förts med ytterligare ett antal intressanta företag och organisationer vilket förhoppningsvis leder till nya avtal under 2020.

EN STARK RÖST FÖR SENIORERNA

---

*Vårt mål är att tydligt "äga" ett fåtal frågor av stor betydelse för gruppen seniorer och samhället i stort. Vi ska uppfattas vara en innovativ, oberoende kunskapskälla vars starka förtroendefulla röst hörs både nationellt och lokalt.
(Mål och riktning 2018–2020)*

SPF Seniorerna ska vara en stark röst för seniorer. Oavsett om man möter oss när vi ordnar en aktivitet eller lyssnar till oss i samhällsdebatten, är det en påläst, trygg och förtroendefull senior man hör. En oberoende röst med stor integritet och mod som hela tiden driver utveck-

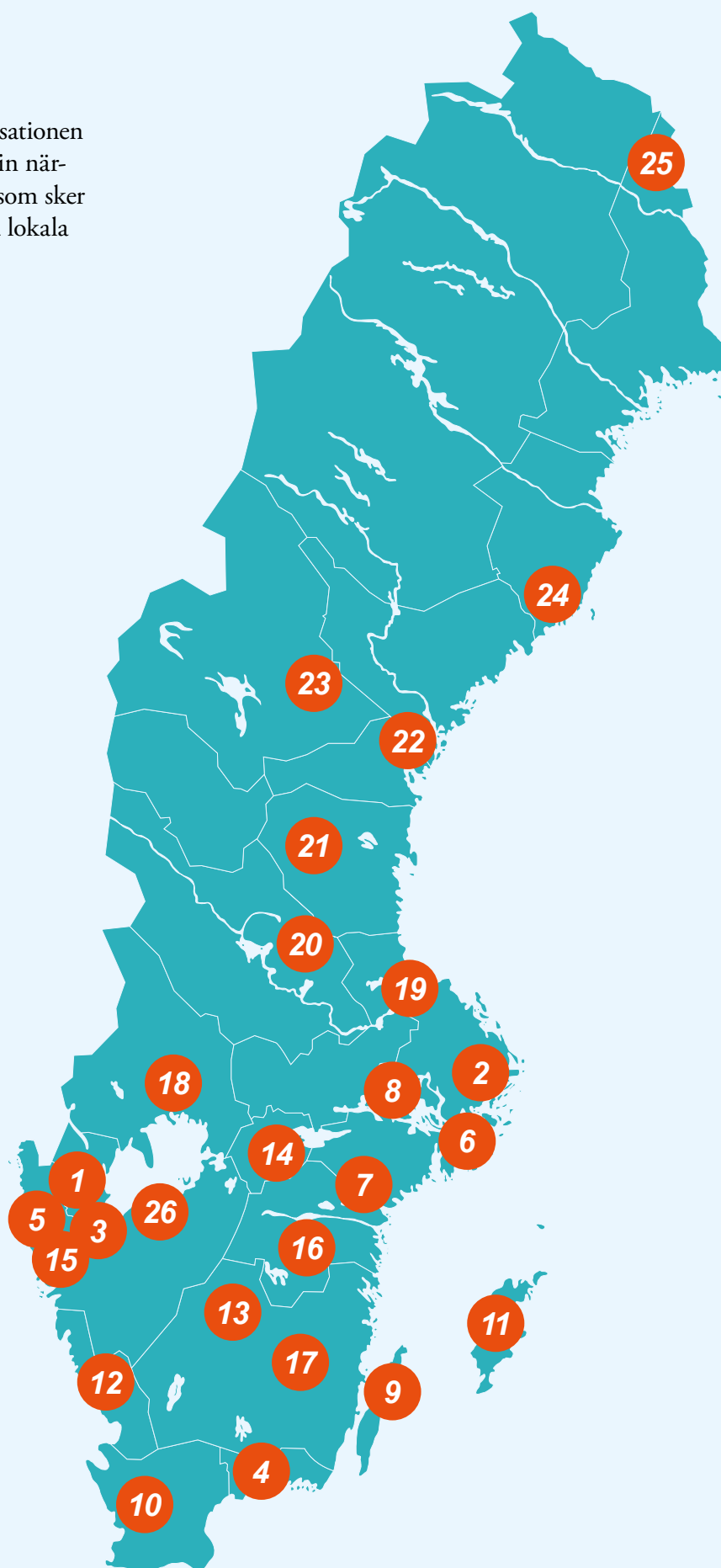
lingen framåt och tar egna initiativ för att göra seniorers värld ännu lite bättre. Att vi lyckas nå igenom som seniorers röst beror på att vi i allt väsentligt är Sveriges ledande kunskapskälla när det gäller äldre frågor.

Lokal påverkan

Varje dag arbetar seniorer inom organisationen med att påverka politiker och andra i sin närhet. Det är ett stort och viktigt arbete som sker i de kommunala pensionärsråden, med lokala debattinlägg och lokala insändare.

Varje dag arbetar seniorer inom organisationen med att påverka politiker och andra i sin närhet.

Ett axplock av vad som har gjorts i SPF Seniorernas föreningar under året:

- 1. Kvillebygden, Bohusdistriktet:**
Deltagit i Folkhälsomyndighetens "Antibiotikaforum" i Jönköping 2019. Samarbete med kommunens Folkhälsoråd i samma fråga. Skrivit debattartikel i frågan inför EU-valet.
- 2. Enabygden, Uppsala län:**
Intervjuer i tidningar, radio, protestlistor och dialogmöten.
- 3. Lilla Edetbygden, Norra Älvsborgsdistriktet:**
Arbetat för rabatterade resor för pensionärer inom kommunen.
- 4. Olofströmsbygden, Blekingedistriktet**
Framställan om nytt äldreboende.
- 5. Örgryte, Göteborgsdistriktet:**
Namninsamling för att stoppa Kina att köpa och bygga i vår stadsdel.
- 6. Huddinge, Stockholmsdistriktet:**
Tillsammans med PRO har vi sammanställt ett intressepolitiskt program för seniorer som presenterats för kommunens politiker och tjänstemän.
- 7. S:t Ragnhild, Sörmlandsdistriktet:**
Arbetat för att få igång KPR och mot nedläggning av en lokal busslinje för äldre.
- 8. Rudbeckius Västerås, Västmanlandsdistriktet:**
Ett flertal publicerade insändare från trafikombudet.
- 9. Borgholm, Kalmar län:**
KPR- och medlemsmöte.
- 10. Lund Centrum, Skånedistriktet:**
Föreningarna i Lunds kommun genomförde en medlemsenkät och en konferens om äldres boende, bjöd in politiker och tjänstemän från kommunen.
- 11. Eskelhem Tofta, Visbyringen, Gotlandsdistriktet:**
Deltog i SPF Seniorernas tält under Almedalsveckan.
- 12. Snöstorp, Hallandsdistriktet:**
Vi har deltagit i samtal med politiker på mässor. Har en ständig påverkan genom engagemang i KPR.
- 13. Bankeryd, Jönköpingsdistriktet:**
Tillskapande av Trygghetsboende i Bankeryd.
- 14. Axberg-Ervalla, Örebrodistriktet:**
Medverkan i en områdesgrupp som har till uppgift att påverka politiker gällande säkerhet, trafikfrågor, boende, handel m.m.
- 15. Markbygden, Södra Älvsborgsdistriktet:**
Arbetat för äldrevården i kommunen samt färdtjänsten.
- 16. Plogen, Östgötadistriktet:**
Vi deltar i Linköpingskretsens påverkansarbete gentemot kommunpolitikerna och stöttar arbetet på distrikts- och riksnivå.
- 17. Moheda, Kronobergsdistriktet:**
Flytt av bibliotek. Vattenförsörjning. Öppettider på vårdcentral.
- 18. Hammarö, Värmlandsdistriktet:**
Tagit fram förslag till kommunal äldreplan.
- 19. Ankaret, Gästriklandsdistriktet:**
Stormöte med politiker från kommun och region.
- 20. Grangärdebygden, Daladistriktet:**
Utfrågning inför valet. Alla partier utom ett ställde upp.
- 21. Edsbyn, Hälsingedistriktet:**
Arbete i KPR.
- 22. Nivréen Njurunda, Västernorrlandsdistriktet:**
KPR möte ute i föreningen.
- 23. Stugun-Borgvattnet, Jämtland/Härjedalens distrikt::**
Påverkan i KPR.
- 24. SPF Seniorerna Västerbottendistriktet:**
Pensionärsparlamentet i Umeå. Erfarenhetsutbyte med SPF Österbotten i Finland. Tema: Ålderism.
- 25. Pajalabygden, Norrbottensdistriktet:**
Agerat brevledes angående dyrare färdtjänst inom kommungränsen.
- 26. Skara, Skaraborgsdistriktet:**
Arbetat med påverkan för lokalbuss och äldreboende.

Inom "Tillsammans mot ensamhet" har flera föreningar och distrikt under året startat nya verksamheter med syftet att motverka ofrivillig ensamhet.

Tillsammans bryter vi social isolering bland äldre

Ett av våra stora samhällsproblem idag är ensamhet och särskilt ofrivillig ensamhet. Ensamhet som inte är självvald drabbar allt fler äldre och medför en stor risk för social isolering, nedsatt hälsa och sämre livskvalitet. Det finns flera riskfaktorer som gör att äldre är särskilt utsatta; den som förlorar en livspartner eller nära vänner eller den som tvingas flytta från sin bostad.

Det finns ett stort engagemang inom SPF Seniorerna för denna viktiga fråga. Genom seniororganisationernas gemensamma projekt – *Tillsammans mot ensamhet* har flera föreningar och distrikt under året startat nya verksamheter med syftet att motverka ofrivillig ensamhet. Genom att erbjuda gemenskap och sociala aktiviteter bidrar SPF Seniorerna till att bryta social isolering bland äldre.

Påverkan och inflytande

Förbundet drev främst tre huvudfrågor under året; Seniorers ekonomiska situation, Vård och omsorg samt Seniorers boende med det övergripande målet om ett tryggt liv som senior. Därutöver bildade förbundet opinion och påverkade även i andra frågor av betydelse för seniorer.

En rad framgångar

Genom förbundets stora sakkunskap och envisa arbete kan vi konstatera en rad framgångar under året. Riksdagen beslutade att den högre skatten på pensioner jämfört med löneinkomst ska fortsätta att sänkas, garantipension och bostadstillägg ska höjas, banker måste hantera kontanter i rimlig omfattning över hela landet, startbidrag ska ges till byggemenskaper så att bland andra seniorer kan gå samman och bygga eget boende. Förbundets uppmärksamhet på orimligt långa handläggningstider för bostadstillägg bidrog till att tiderna nu ska kortas.

Uppvaktningar

Uppvaktning av beslutsfattare med makt över frågor som har betydelse för seniorer är en viktig aktivitet i arbetet att påverka och ha inflytande. Under året genomförde förbundets förtroendevalda, anställda och uppdragstagare flera uppvaktningar av bland annat riksdagsledamöter, statsråd och organisationsföreträdare.

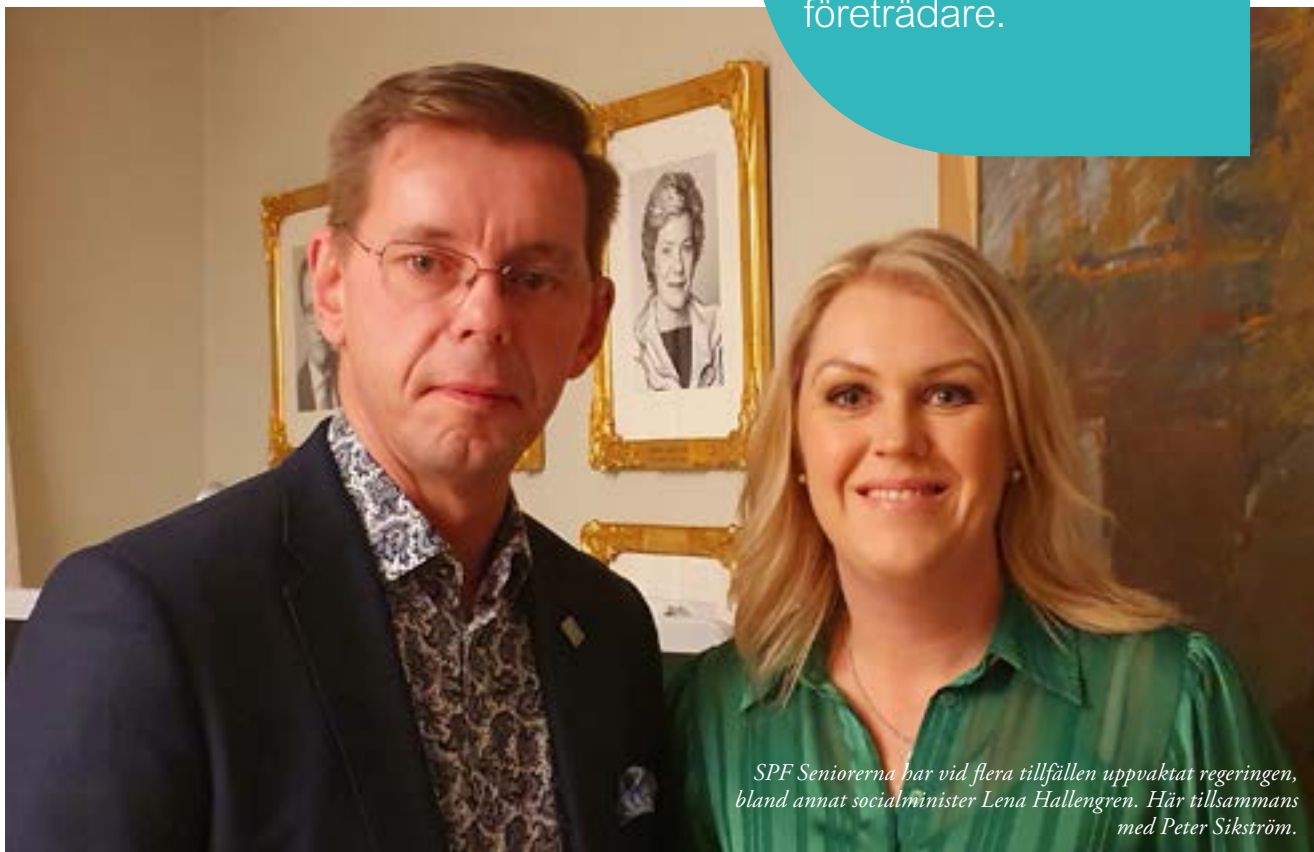
Inom ramen för regeringens pensionärskommitté (S 1991:98) har förbundets representanter regelbundet haft samtal med statsråd, statssekreterare och andra regeringsföreträdare. Inför kommitténs möten träffades PRO, SKPF Pensionärerna, RPG och SPF Seniorerna.

Därutöver har SPF Seniorerna bilateralt uppvaktat regeringen, bland annat socialförsäkringsministrarna Ardalan Shekarabi och Annika Strandhäll om pensionssystemet och dagens pensioner samt finansmarknadsministerns statssekreterare om bankers skyldighet att erbjuda kontanttjänster.

Uppvaktningar gjordes också av Socialstyrelsens generaldirektör om diskriminerande åldersgränser för medicinska terapier och behandlingar, samt av LOs ordförande om pensionssystemet och seniorers arbetsvillkor och fackförbundet Kommunals ordförande om pensionssystemet och situationen i äldreomsorgen.

SPF Seniorerna är också föremål för uppvaktning. Under året uppvaktades förbundet av bland andra IOGT-NTO, Rätten till en värdig död, Svenska taxiförbundet och Suicide Zero.

Förbundets representanter har regelbundet haft samtal med statsråd, statssekreterare och andra regeringsföreträdare.

SPF Seniorerna har vid flera tillfällen uppvaktat regeringen, bland annat socialminister Lena Hallengren. Här tillsammans med Peter Sikström.

Almedalsveckan

Förbundet medverkade i Almedalsveckan – en av Europas största samhällspolitiska arenor. Äldrepolitiska frågor återfanns bland flera av programpunkterna. Syftet med SPF Seniorernas närvaro är att sprida och bilda opinion för SPF Seniorernas budskap och idéer, påverka beslutsfattare och opinionsbildare, skapa och underhålla relationer till beslutsfattare, opinionsbildare, journalister och till organisationer och myndigheter, samt att bevaka seniorrelevanta frågor. Gotlandsdistriktet hade informationstält och förbundet arrangerade tre seminarier och ett mingel.

Förbundet genomförde på egen hand seminariet *Sluta åldersnoja – använd seniorkraft!* samt tillsammans med andra seminarierna *När spricker pensionsbubblan? Pensionssystemets underfinansiering är ohållbar* och *Över 80 och förfördelad – Är det ingen som bryr sig om äldres läkemedel?* Minglet genomfördes inom ramen för samarbetet Tillgänglighetsarenan.

Dessutom genomfördes flera bilaterala möten och rundabordssamtal samt att förbundets representanter medverkade och deltog i andras aktiviteter.

Förbundet medverkade
i Almedalsveckan
– en av Europas största
samhällspolitiska arenor.

Sakkunnigas arbete

Under året var tre sakkunniga seniorer arvoderade för ämnesområdena vård och omsorg, bostäder samt läkemedelsfrågor. En sakkunnig för pensionsfrågor var anställd. De sakkunniga bidrog med sin sakkunskap och sina nätverk till att höja kvalitet och kompetens såväl i förbundets publikationer, utbildningar, kurser och konferenser som i förbundsledningens uppgift att synliggöra och påverka seniorers livssituation. Det skedde bland annat genom uppvaktningar, deltagande i offentliga råd och dialoger, offentliga utredningar, samt genom att skriva debattartiklar, blogga och besvara remisser från organisationer, Regeringskansliet och andra myndigheter. De sakkunniga var flitiga gäster på distriktsarrangemang.

Seniorers företrädare

I januari inleddes en ny mandatperiod för kommuners och regioners pensionärsråd. SPF Seniorernas representanter valdes på nytt och nytillträdde sina uppdrag för dialog, samråd och samverkan. Våra företrädare använde även sina uppdrag till insyn, delaktighet och inflytande för att förbättra seniorers situation. Förbundet försåg ledamöter och ersättare med nyhetsbrev och kampanjmaterial om undernärning och kommuners medel för bemanning i äldreomsorgen.

Genom vår europeiska paraplyorganisation AGE Platform Europe tog vi fram ett manifest för ett "Europa för alla åldrar".

Seniorers situation i Europa

I maj hölls allmänna val till Europaparlamentet. Genom vår europeiska paraplyorganisation AGE Platform Europe tog vi fram ett manifest för ett *Europa för alla åldrar*. Vi ställde sju krav på kandidater och partier som sökte väljarnas stöd. Manifest i kort och lång version samt verktygslåda för påverkan av kandidater och partier översattes till svenska och gjordes tillgängligt för medlemmar. I förbundets material ingick också Europaparlamentets kampanj *Den här gången röstar jag*. Studieförbundet Vuxenskolas studie- och diskussionsmaterial om EU, samt en ny seniorpodd om EU-valet.

Trots att fler än var fjärde väljare i Sverige fyllt 65 år var bara drygt sju procent av partiernas kandidater lika gamla. Därför upprepades förbundets kampanjer från valrörelsen 2018: *Fler seniorer i politiken* samt *Kryssa en senior!*

Koll på läkemedel

Projektet firade tioårsjubileum med ett jubileumsseminarium och SKPF Pensionärerna välkomnades som ny partner i projektet. Inga offentliga medel tilldelades projektet som trots det lyckades ta fram ny årsstatistik över multimedicingering och olämpliga läkemedel för äldre.

I början av maj kunde Koll på läkemedel visa att andelen personer över 80 år som får olämpliga läkemedel har minskat till 13,9 procent under 2018. Därmed har projektet uppnått sitt mål att halvera andelen jämfört med 2010. Det motsvarar drygt 80 000 seniorer som fått en bättre läkemedelsbehandling.

Trafiksäkerhet för seniorer

Tillsammans med NTF, PRO och SKPF Pensionärerna drev förbundet projektet *Trafiksäkerhet för seniorer*. Det var möjligt tack vare projektmedel från Trafikverket. Projektet uppdaterade materialet *Äldre i trafiken* och stöttade trafikombuden genom utbildning under våren på 25 orter över hela landet. NTF-förbunden sände fyra nyhetsbrev till trafikombuden som inspiration till att tala trafiksäkerhet på månadsmöten och i andra sammanhang.

Projektet stöttade trafikombuden genom utbildning under våren på 25 orter över hela landet.

Norden i AGE

I februari arrangerade förbundet ett möte i Stockholm för nordiska seniororganisationer. Huvudsyftet var att diskutera AGE Platform Europe – en paraplyorganisation för seniororganisationer i Europa – där Sverige representeras av SPF Seniorerna. Till mötet kom 16 representanter för sju organisationer i Finland, Norge, Danmark och Sverige. De nordiska seniororganisationerna var bland annat överens om att göra AGE mer medlemsorienterat och till ett bättre stöd i påverkansarbetet.

Betalningshjälp

Förbundet och Sveriges banker inledde ett samarbete med Mastercard som tagit initiativ till

Betalningshjälp. Syftet är att inkludera dem som upplever ett digitalt utanförskap. Under sommaren besökte Betalningshjälp 17 platser runt om i landet för att informera och utbilda om digitala betalningar.

Boendepolitiskt program

Under året avlämnade förbundsstyrelsens bostadspolitiska arbetsgrupp sitt förslag till boendepolitiskt program. Förslaget sändes på remiss till distrikten och omarbetades av arbetsgruppen innan styrelsen beslutade att nästa kongress ska få ta ställning till programmet. Programmets syfte är att samla och utveckla förbundets ståndpunkter när det gäller boendefrågor. Förbundets arbete med politiska program är en del i vår politikutveckling.

Rapporter

Digitalisering handlar om människor

(finns som sammanfattning och i lång version)

Syftet med rapporten är att uppmärksamma de hundratusentals seniorer som varken kan, vill eller har ekonomiska möjligheter att vara delaktiga i den digitala världen. Som grund ligger en egen undersökning bland medlemmarna om deras inställning till det digitala samhället. Om samhället kräver att medborgarna ska hantera ärenden och information digitalt ska människor kunna räkna med motprestationen att utbildas och fortbildas i digital kompetens. Alla måste ha rätten att inkluderas. Digitala verktyg ska vara användarvänliga, ge bättre stöd och någonstans att vända sig till behövs samt större hänsyn och därmed att alternativ till det digitala alltid ska finnas. Det offentliga tar huvudansvar för att alla invånare, kostnadsfritt, har möjlighet att skaffa och utveckla sin digitala kompetens. Kommunerna ska uppfylla sitt samhällsuppdrag inom ramen för alla vuxnas lärande och fokusera mer på digital kompetens bland seniorer.

Bostadstillägg i särskilt boende

– **kommunernas kassako?**

Bostadstillägg till pensionärer räknas som inkomst och likställs med pension när kommunerna beräknar avgifter i särskilt boende. En del av bostadstillägget som betalas ut till pensionärer i särskilt boende kan således kommunerna ta hand om genom att avgifter i det särskilda boendet höjs, frågan är hur mycket? I genomsnitt för de sju studerade kommunerna får pensionären behålla 37 procent av bostadstillägget på 2 700 kronor per månad, ungefär 1 000 kronor. Samtidigt medför de ökade avgifterna på grund av det tillkommande bostadstillägget att 63 procent, eller 1 700 kronor, av bostadstillägget går till kommunerna. Bostadstillägget ska främst fungera som ett tillskott till pensionärernas privatekonomi, snarare än som en förstärkning av kommunernas finanser. Kommunerna måste förbättra sin information om avgifterna i särskilt boende.

Seniorernas bidrag till sysselsättningen

– **har mer än fördubblats sedan 2005**

Antalet sysselsatta i åldersgruppen 65–74 år har åren 2005–2018 ökat kraftigt med 117 000 personer till 193 000 år 2018. Seniorernas sysselsättningsgrad har ökat från 9,9 procent 2005 till 17,3 procent 2018.

År 2018 jobbade nästan var fjärde person i åldern 65–69 år och mer än var tionde person i åldern 70–74 år. De sysselsatta seniorernas bidrag till BNP har mer än fördubblats från 51 miljarder år 2005 till 122 miljarder år 2018. En klart positiv utveckling men mer kan och bör göras för att förbättra seniorers möjligheter på arbetsmarknaden. Seniorer ska ses som en resurs – den som vill stanna kvar på arbetsmarknaden ska kunna göra det, utan att mötas av hinder som stelbenta regler eller åldersdiskriminering. Sverige måste ta till vara på seniorernas kompetens och erfarenhet.

Seniorers ekonomi

Pensioner och skatter

År 2019 höjdes inkomst/tilläggs pensionen med 1,4 procent medan garantipensionen ökade med 2,2 procent. I genomsnitt innebar detta cirka 250 respektive 200 kronor i tillskott innan skatt. Inga förändringar gjordes inom bostadstillägget.

Den 1 januari 2019 trädde skattelättnader i kraft för i stort sett alla pensionärer. Störst blev skattelättnaden för pensionärer med pensioner över 17 000 kronor per månad. I genomsnitt innebar förändringar av både pensioner och skatt ett tillskott på omkring 450 kronor per månad efter skatt år 2019.

Promemorian om grundskyddet i pensionsystemet – garantipension, bostadstillägg och äldre-försörjningsstöd besvarades tillsammans med övriga seniororganisationer. Där välkomnade vi de förslag som skulle innebära höjningar av inkomsterna för de med lägst pensioner. Samtidigt påpekade vi att de flesta pensionärer berörs marginellt eller inte alls samt att förslagen riskerade att generera förlorare när beräkningsgrunderna i bostadstillägget skulle förändras. Bekymren med ekonomisk utsatthet bland en bred grupp pensionärer skulle minska något men inte lösas. Förslagen skulle också ge resultatet att det blir än mindre lönsamt att ha arbetat i pensions-systemet då enbart grundskyddet, och inte den inkomstrelaterade pensionen, förändras. Förslag och åtgärder måste omfatta hela pensionsystemet,

SPF Seniorernas krav på en ordentlig utvärdering av pensionsystemet kvarstår därför.

Även kring förslagen om höjda åldersgränser i pensionsystemet lämnade seniororganisationerna ett gemensamt yttrande. Sammanfattningsvis ställde vi oss positiva till att arbeta längre upp i åren. Där- emot menade vi att en så kallad riktålder inte ska införas förrän åtgärder, varav många presenterades år 2013, men ännu inte genomförts, som stärker äldres villkor och möjligheter på arbetsmarknaden först har införts samt pensionsavgiften har höjts i ett första steg. Åtgärderna handlar då främst om att förbättra arbetsmiljön, stärka möjligheterna att bevara och utveckla sin kompetens, bättre ekonomiska incitament, höjda åldersgränser i kringliggande trygghetssystem och att motverka åldersdiskriminering.

Den 1 juli 2019 sänktes den särskilda löne- skatten för dem som är 65 år och äldre som arbetar. En fråga som SPF Seniorerna drivit under flera år. Sänkningen innebär att anställningskostnaderna minskar för seniorer som arbetar eller driver eget företag.

Pensionärsskattekalkylatorn

SPF Seniorernas kampanjverktyg Pensionärsskattekalkylatorn uppdaterades med 2019 års siffror så att var och en kunde räkna ut hur mycket skatt man betalar som pensionär respektive löntagare. Genom Pensionärsskattekalkylatorn framgick att ungefär hälften av landets seniorer fortfarande betalade högre skatt än löntagare år 2019 – och den hade under året över 8 000 besökare varje månad. Vi ger oss inte förrän den högre skatten på pension är helt avskaffad!

Pensionärsskatte-
kalkylatorn hade under
året över 8 000 besök-
are varje månad.

ÖKA VÅR SYNLIGHET

*Vårt mål är att vara en tydlig och engagerande röst i samhällsdebatten
och med hög närvaro i traditionella och nya digitala medier.
Vår kommunikation ska uppfattas som tillgänglig och lyhörd.
(Mål och riktning 2018–2020)*

Mediegenomslog

Under 2019 har SPF Seniorerna syns eller hörts nära sextio gånger i större media. I flera fall är det förbundsordförande Eva Eriksson som debatterar i radio om pensioner, skrivit debattartiklar om äldres motionsmöjligheter eller kommenterat äldrepolitiska punkter i höstbudgeten i tidningar runt om i landet. Några exempel på förbundets debattartiklar under 2019 handlade om läkemedelsbyten, riktålder och pensionsavgifter, behovet av en renodlad äldre-minister i regeringen och att det behövs ett nationellt vaccinationsprogram för seniorer. I Svenska Dagbladet skrev Eva Eriksson i oktober 2019 en debattartikel med rubriken "Alla får låg pension – oavsett arbetsinsats" som blev årets näst mest lästa debattartikel i samma tidning.

När det gäller redaktionella nyheter har SPF Seniorerna genom egna rapporter, beräkningar och

undersökningar syns i media. Exempelvis rapporterade både Aftonbladet och Expressen om förbundets rapport "Bostadstillägg i särskilt boende – kommunernas kassako?". Eva Eriksson medverkade i en längre intervju med Expressen-TV om pensioner, digitalisering och bostadssituationen för seniorer.

Förbundets sakkunniga har även de syns i debatten: Gösta Bucht om fallskador bland äldre; Thony Björk om läkemedelsbyten; Anna Eriksson om förslagen på nytt grundskydd och höjd pensionsålder. Generalsekreterare Peter Sikström har medverkat i tv och tidningar om hur den digitala utvecklingen påverkar seniorer och om platsbristen på särskilda boenden. Runt om i landet har SPF Seniorernas företrädare syns i media i frågor som pensioner, digital inkludering för seniorer, fler seniorbostäder och att samhället behöver ta till vara på den resurs vi seniorer är i samhället.

Kampanj för ökad kännedom

En grundförutsättning för att en nybliven senior ska bli medlem i SPF Seniorerna är att hen känner till att förbundet finns. Anseendeindex visar också på att kännedomen är en förbättringspunkt. Under hösten 2019 har därför en långsiktig kampanj för att öka kännedomen inletts som sträcker sig över större delen av 2020. Vi vill visa en positiv bild av seniorer som pigga, kompetenta och i högsta grad aktiva människor. Kampanjen består av ett flertal olika aktiviteter såsom annonsering i både tryckt och digital media, aktiviteter i sociala medier, rapporter med mediala utspel med mera.

Då kännedomen om förbundet ökar kommer det på sikt att underlätta för föreningarna att värva nya medlemmar. Det kommer även att bidra positivt till förbundets påverkansarbete och opinionsbildning.

Under hösten 2019 har en långsiktig kampanj för att öka kännedomen inletts som sträcker sig över större delen av 2020.

Antal följare på SPF Seniorernas
facebookside:

87 000

Antal kommentarer på
Facebook:

13 000

Antal följare på Instagram vid
årsskiftet:

1 700

Antal delningar på
Facebook:

33 000

SPF Seniorerna växer i sociala medier

SPF Seniorernas Facebookside har uppvisat ett mycket stort engagemang under året. Vi har publicerat fler inlägg än vad vi någonsin har gjort tidigare, i genomsnitt två inlägg per dag. De inlägg som har fått flest reaktioner har handlat om pensioner, kontanter och äldreomsorg. Våra egenproducerade kortfilmer har också fått stor spridning. Under år 2019 ökade antalet följare från cirka 80 000 till strax över 87 000.

Instagram är efter Facebook den sociala plattform som når flest svenska internetanvändare. 60 procent av alla som använder internet i Sverige nyttjade Instagram år 2019. Vi har därför gjort en satsning på plattformen och ökat vår aktivitet markant. Det har lett till att vi under den senare delen av året sett ett kraftigt uppsving för sidan. Antalet följare har ökat från några hundra till runt 1 700 personer vid årets slut.

Övriga sociala kanaler där vi varit aktiva under året är Twitter, LinkedIn, Youtube samt vår egen blogg Seniorbloggarna.

Seniorpodden – lyssna var och när du vill

Poddar har blivit mer och mer populära. SPF Seniorerna har haft sin podcast Seniorpodden i ett par år nu och i den diskuteras olika aktuella frågor som rör seniorlivet. Det kan till exempel handla om seniorers ekonomi, hälsa, boende och andra ämnen som kan vara av intresse för livet som senior. Under 2019 producerades 10 avsnitt av Seniorpodden med fokus på aktuella ämnen som digitalisering, seniorers bostäder, rollen som mor- och farföräldrar, läkemedel, EU-valet, pensionssystemet, vårdscentralspatruller, trafik och välfärdssystemet. Seniorpodden finns tillgänglig bland annat via iTunes, Acast och förbundets webbplats.

Medlems- och föreningssupport

Förbundet har fortsatt att utveckla sin, distriktens och föreningarnas hemsidor och dess publicerings-system Episerver. Det har resulterat i att antalet besök på vår webbplats spfseniorerna.se har fortsatt att öka i en rasande fart. 2017 hade SPF Seniorernas hemsidor drygt 9,5 miljoner sidvisningar, under 2018 13,3 miljoner sidvisningar, och under 2019 hela 16,9 miljoner sidvisningar.

Vi har idag en väl fungerande medlems- och föreningsservice genom en egen support på förbundskansliet.

Totalt besvarades under 2019 hela 15 363 inkommande samtal, en besvarandegrad på 96,4 %. Under året besvarades även 13 283 mail.

Min sida som är medlemmens egen sida på webben hade under året: 380 989 sidvisningar och av dessa var 124 762 unika sidvisningar. Besökarna stannar i genomsnitt 1:02 minut på sidan.

Prioriterade områden under hösten 2019:

- SMS
- Rättningar av några bakomliggande ekonomi-funktioner som idag inte fungerar tillfredställande
- Införande av e-faktura
- Fortsatt översyn och utveckling av e-posten
- Öka prestandan på webben
- Utredning av uppgradering av webben
- Införa släpande uppdateringar succesivt under hösten.

Manualer och lathundar har uppdaterats regelbundet vartefter systemen eller funktioner har ändrats. Det är ett ständigt pågående arbete.

Under året har utbildningar i medlemsregistret genomförts inom flera distrikt, dels av distrikten själva men också genom förbundskansliet och förtroende-valda "experter".

De topp tre mest besökta föreningshemsidorna under 2019 var

1. SPF Seniorerna Nässjö med 46 434 sidvisningar
2. SPF Seniorerna Falun med 30 269 sidvisningar
3. SPF Seniorerna Freja Sundsvall 27 993 sidvisningar

Mer utbildning behövs

Medlemsregistret fungerar nu överlag bra för de flesta föreningar och distrikt vilket ger oss en god grund att stå på. Ett övergripande behov är dock fortsatt mer utbildning och att hjälpa våra användare att utnyttja systemet och den potential som finns där. Vi behöver fortsatt se över utbildningsfrågan i samråd med distrikten och sträva efter att implementera önskemålen som referensgrupperna från 2018 tog fram, i den mån det går.

"Ett övergripande behov är dock fortsatt mer utbildning och att hjälpa våra användare att utnyttja systemet och den potential som finns där."

MEDLEMSRÖSTER

Yvonne Hård Ausmeel

Ålder: 65 år Förening: Ryssby

Vad betyder SPF Seniorerna för dig?

Det är en träffpunkt med fin och god gemenskap där jag kan lära känna andra med ungefär samma livserfarenhet. Nya upplevelser tillsammans stärker och ger en positiv syn på livet.

Vi ger varandra positiv energi och hjälper varandra att minska den negativa. En bättre tillvaro helt enkelt!

Vilka föreningsaktiviteter deltar du i?

Jag gick med förra våren. Går på månadsträffar när det passar, deltar i gymnastik, följer med på resor, vinprovning, och höst- julfester. Vi har en fantastisk ordförande som har tillgång till buss och kör gärna och bra.

Vad tycker du är bäst med att bli äldre?

Att man själv kan disponera sin tid. Göra det man känner spontant, allt behöver inte planeras in i detalj.

Glädjen i att kunna ta tillvara tiden på ett positivt sätt. Ta hand om sig själv och familjen i den mån man har lust.

Att kunna tänka på kvällen, jag tittar klart på filmen, behöver inte ställa klockan i morgon. Ta ett glas vin på onsdagen om man vill.

Siv Wittengård

Ålder: 76 år Förening: Solsta

Vad betyder SPF Seniorerna för dig?

Jag flyttade till Värmland från Småland för några år sedan och kom då in i styrelsen i min förening. Jag är 100% en föreningsmänniska och har många olika föreningsuppdrag. En projektnriktad person. I mitt yrkesliv arbetade jag som projektledare vid försvarsmakten. Jag är även politiskt aktiv och genom SPF Seniorerna får jag gemenskap och ytterligare en kanal att verka genom.

Vilka föreningsaktiviteter deltar du i?

Jag går på månadsträffar och arrangerar studiebesök ute på lokala intressanta företag, där har jag användning för mitt stora nätverk genom min politiska gärning. Jag gillar att komma ut och vara med där det händer. Det blir också underhållning, musik, utflykter på båt som t ex Polstjärnan, men jag vill gärna kombinera det sociala umgänget med någon form av lärande.

Vad tycker du är bäst med att bli äldre?

Det bästa är att man kan disponera sin tid som man vill. Det finns inga plikter som man måste göra 8-17. Vill jag ta en cykeltur gör jag det. Jag är väldigt aktiv med många fritidsintressen såväl politiskt som att arbeta i trädgården och hugga i skogen. Jag tycker allt är roligt och vill hålla igång och hela tiden lära nytt.

Marianne Dalesjö

Ålder: 69 år Förening: Ljungby

Vad betyder SPF Seniorerna för dig?

Möjlighet att lära känna nya människor och att delta i en mängd aktiviteter tillsammans med andra. Det finns något för alla!

Vilka föreningsaktiviteter deltar du i?

Jag är med i en bokcirkel där jag träffar andra lässugna och får möjligheten att diskutera det jag läst. Det blir så mycket större läsupplevelse när man får dela den med andra. Våra olika erfarenheter leder ofta till långa och intressanta diskussioner.

Jag brukar gå på SPF Seniorernas månadsmöten som alltid bjuder på någon intressant föredragshållare eller musikprogram.

Jag är också intresserad av att gå en skrivarkurs som Senioren ordnar.

Vad tycker du är bäst med att bli äldre?

Att man får ägna sig åt saker som man annars inte hunnit med, sånt som man skjutit på framtiden. Man kan ta tag i de där projekten man så gärna vill ägna sig åt. Vara mer spontan, åka iväg på resor eller små utflykter när andan faller på!

Sten-Åke Wedberg

Ålder: 74 år Förening: Solrosen

Vad betyder SPF Seniorerna för dig?

Vet ej ännu då jag inte testat något evenemang, bortsatt från skrivardagarna i november, som var inspirerande och gav nyttig ny kunskap för en glad amatör.

Vilka föreningsaktiviteter deltar du i?

Ser fram emot nästa skrivardagar.

Funderar på att följa med Senioren på en hälsoresa. Jag är intresserad av bland annat Taiji (Tai chi) & Qigong, som jag utövat i över 25 år och även som instruktör.

Vad tycker du är bäst med att bli äldre?

Man kan uppleva sig som barn, vuxen och gammal på samma gång.

Bättre insikt om livets väsentligheter.

Kan strunta i sociala masker och bli sig själv, mer tolerant, mindre tvärsäker.

Kan glädjas åt småsaker.

Vågar upptäcka nya förmågor om sig själv; Dansar som om ingen såg – Älskar som om man aldrig haft ett krossat hjärta – Sjunger som om ingen lyssnar – lever som om det inte finns någon morgondag.

Ny epok i livet.

Roy Olofsson

Ålder: 77 år Förening: Osby

Vad betyder SPF Seniorerna för dig?

Det innebär att jag kan delta i aktiviteter och få sociala kontakter.

Vilka föreningsaktiviteter deltar du i?

Jag deltar i månadsmöten, gympa, bokskrivarkurs och kör.

Vad tycker du är bäst med att bli äldre?

Att jag är fri att fortsätta utvecklas!

Lena Sjöberg

Ålder: 73 år Förening: Hedvig Eleonora

Vad betyder SPF Seniorerna för dig?

Jag värdesätter den information om aktiviteter som arrangeras och som är av hög kvalitet. Blir mycket inspirerad av Senioren. Uppskattar den duktiga ordförande Eva Eriksson som syns i den offentliga debatten. Bra och givande artiklar i tidningen. Tips för kropp och själ. Roligt att veta vad som görs på andra ställen i landet för seniorer. Genom mitt medlemskap i SPF Seniorerna kom vi ner till Nerja i södra Spanien förra vintern, 2019. Det var en underbar upplevelse.

Vilka föreningsaktiviteter deltar du i?

På grund av en höftskada så har fysiska aktiviteter för min del inte varit möjliga att genomföra. Är nu opererad igen och ser fram emot både ett nytt liv och hoppningsvis deltagande på SPF Seniorernas olika intressanta aktiviteter.

Vad tycker du är bäst med att bli äldre?

En av många saker som är bra är att ha fått livserfarenhet. Både utav studier, yrkesliv och medmänniskor under livet. Själv har jag blivit mindre orolig och rädd när det finns mycket att relatera till i det egna livet. Lyssna och lära av andra som är äldre än en själv så att det egna livet får rätt proportioner. Våga utmana sig själv och förverkliga det som man längtat efter. Det finns så otroligt mycket att göra efter att man har blivit pensionär.

Rudolf Tiedtke

Ålder: 86 år Förening: Älmhult

Vad betyder SPF Seniorerna för dig?

Vi är med på medlemsmöten och det är väldigt roligt och trevligt. Det är alltid mycket folk och man träffar jämnåriga vänner. Det är viktigt att styrelsen och ledaren är bra och att de ordnar med saker som folk tycker om. Men det är alltid väldigt trevlig med musik, föredrag, lotteri och kaffe. Jag kan verkligen rekommendera SPF Seniorerna.

Vilka föreningsaktiviteter deltar du i?

Jag hinner inte med så mycket eftersom jag fortfarande jobbar en hel del med affärer framförallt i USA, Indien och Italien just nu. Men jag vet att de har massor av aktiviteter i föreningen som aktieklubb, bowling och utflykter. Jag har varit med Senioren på en skrivresa och en gång var jag med på ishockey i Växjö.

Vad tycker du är bäst med att bli äldre?

Ja, det är ju alla erfarenheter. Jag är tyskfödd och flyttade till Sverige på 50-talet. Så jag har ju varit med om kriget i Tyskland och sedan mitt liv i Sverige. Jag har rest mycket, till ett 50-tal länder ungefär och varit med om en hel del. Nu håller jag på att skriva mina memoarer och det är fantastiskt. När man börjar skriva kommer minnena tillbaka och det är fascinerande att blicka tillbaka på sitt liv. Jag rekommenderar alla att skriva om sitt liv, man tror inte att man kan, men sen kommer det bara. Det är faktiskt roligare än vad man tror, det går inte att sluta till slut. Barnen och barnbarnen vet ju inte så mycket om en egentligen. Nu tycker de kanske inte att det är så intressant, men när de blir äldre tycker de kanske att det är roligt att veta vad pappa eller farfar har gjort.

Hans Gretoft

Ålder: 82 år Förening: Älvsborg

Vad betyder SPF Seniorerna för dig?

Det betyder kontakt med ett antal nya och gamla vänner. Kontakt med samhället. Jag har varit tillfällig styrelseledamot under året och det var väldigt trevligt, men nu känner jag att åldern tar ut sin rätt, det tar på krafterna. Jag har även suttit med i programkommittén.

Vilka föreningsaktiviteter deltar du i?

Vi är med på pubkvällar, resor och medlemsmöten. Jag var även på Seniorens skrivdagar på Söderköpings Brunn i höstas.

Vad tycker du är bäst med att bli äldre?

Det är att bestämma själv över sin tid och tillvaro. Man gör det man har lust med.

Inger Tengqvist

Ålder: 77 år Förening: Falun

Vad betyder SPF Seniorerna för dig?

Väldigt mycket. Jag och min man är nyinflyttade i Falun och jag kände ingen när vi flyttade hit. Tack vare aktiviteterna i SPF Seniorerna har jag fått många nya kontakter. Det ger helt enkelt jättemycket. Till exempel i handarbets-gruppen som jag deltar i hinner vi prata jättemycket. Jag saknar det sociala från kafferasterna när jag arbetade, men nu får jag det i gruppen. Vi hinner prata hur mycket som helst.

Vilka föreningsaktiviteter deltar du i?

Handarbets-grupp, skrivarcirkel och deltar i en hel del dagsutflykter. Det finns ett fint samarbete med Vuxenskolan här.

Vad tycker du är bäst med att bli äldre?

Det är att vara ledig och kunna bestämma över sin dag själv.

Anita Bell

Ålder: 69 år Förening: Gnesta

Vad betyder SPF Seniorerna för dig?

Det betyder att hitta nya vänner när man är nyinflyttad.

Vilka föreningsaktiviteter deltar du i?

Jag är mest involverad i att t ex leda studiecirklar. Bland annat konversations-engelska och slöjd/hantverk. Inte så mycket allmänna aktiviteter eftersom jag driver mitt eget företag, dvs jag arbetar fortfarande, plus att jag är kommunal politiker.

Vad tycker du är bäst med att bli äldre?

Det bästa med att bli äldre är att jag gör det jag tycker. Jag gör ingenting för att andra ska tycka jag är duktig... om jag inte vill. Arbetar också som nämndeman och då är det mycket värdefullt att vara "äldersrik".

Senioren engagerar och berör

Medlemsmagasinet Senioren har ambitionen att vara det ledande svenska seniormagasinet – kompletterat med egen webbsajt, nyhetsbrev och aktiv närvaro på sociala medier. Tidningens uppgift är att stärka bilden av årsrika som en viktig och vital grupp i samhället och att lyfta fram personer som på olika sätt är seniora förebilder. Även att väcka debatt om prioriterade frågor och ge information om SPF Seniorernas verksamhet. Tidningens viktigaste bevakningsområden är pensioner, vård och omsorgsfrågor och bostäder. Senioren ska ge insikter, inspiration och vara ett nöje att läsa.

Förändringar under året

Våren 2019 förstärktes Seniorens annonsavdelning med en säljare vilket resulterat i flera nya kunder samt ökade intäkter. Professor Ingmar Skoog blev fast expert och krönikör i seniorhälsa. Det tvååriga tryckeriavtal som träffades under 2018 med Forssa Print löper vidare till utgången av 2020. Under avtalets gång har Forssa Print gått upp i PunaMusta Media. Distributionen av tidningen sker fortsatt via PostNord samt Bring. Tidningens upplaga höjdes från 205 700 till 207 100 exemplar.

Innehållet i Senioren

Senioren utkommer nio gånger om året och reflekterar i hög grad förbundets verksamhet och prioriterade områden. Exempel på detta är Seniorens uppmärksammade serie ”Seniorer i Norden” som löpte över fem nummer av tidningen och förklarade skillnaden mellan de olika nordiska ländernas pen-

sionssystem, till förfång för den svenska modellen. Ytterligare uppmärksammade artiklar har handlat om den ojämlika vården, hur Sveriges ska få välfärden att gå ihop, problemen med restnoterade läkemedel, Pensionsmyndighetens handläggningstider av bostadstillägg och det allt mer krympande respektavståndet mellan pensioner av yrkesarbete versus inte arbetat alls.

Sociala medier och hemsida

Seniorens hemsida uppdateras med relevanta seniornyheter flera gånger i veckan. Under 2019 passerade senioren.se en miljon besökare - från 914 000 besökare till 1,1 miljoner. Antalet sidvisningar ligger kvar på en hög nivå sedan 2018 och har ökat från 3,1 miljoner till 3,2 miljoner. Flest unika sidvisningar fick kontaktannonserna som från starten 2019 blivit en del av medlemsförmånerna. Mest lästa artikeln var också i år en intervju från 2018 med Inga-Lisa

183
medlemmar får Seniorens
som taltidning

9 775
ex skickades till mässor

611
föreningsprenumerationer
skickas ut

536
övriga prenumeranter

8 527
intresseanmälda
får gratis provnummer

TS-upplaga:
207 100

Sangregorio, författare och debattör samt vald till Årets Senior 2018, med titeln "Vi har alla blivit lurade". Hack i häl var artikeln "Varför är svenska pensioner så låga" från artikelserien "Seniorer i Norden". Seniorens nyhetsbrev skickas månatligen till de drygt 120 000 medlemmar som angett sin e-postadress i medlemsregistret och har en hög öppningsgrad.

Seniorense reseklubb

En hälsorese till södra Spanien samlade 135 deltagare. Senare på hösten följde 95 läsare med till Rhodos för träning, dans och föreläsningar. Under årets besöktes även Peking, Albanien, Prag och en tur längs med Hurtigruten. 2019 gick Seniorens Skrivardagar av stapeln då 41 författarintresserade läsare samlades på Söderköpings Brunn.

MEDARBETARE PÅ FÖRBUNDSKANSLIET

Anita Ek
annonssäljare Senioren

Anna Eriksson
presschef

Anna Rask
layout Senioren

Anna Sandberg
layout, assistent Senioren

Carina Grave-Müller
kommunikatör

Frida Johansson
webbredaktör Senioren

Hans-Eric Berg
kanslivaktmästare

Jan Arleij
reporter Senioren

Jimmy Högberg
förenings-/distriktsservice

Karin Bajlo
kommunikatör

Kansliets ledningsgrupp:

Peter Sikström, generalsekreterare

Monica Almquist, ekonomichef

Martin Engman, samhällspolitisk chef

Veronica Sjölin, marknadschef

Anna Eriksson, presschef

Sabina Brogård, it-chef

Kristina Adolfsson, chefredaktör Senioren

Katarina Lindström
annonschef Senioren

Kristina Adolfsson
chefredaktör Senioren

Lisa Landström
ekonomiassistent

Liisa Immonen
förenings-/distriktsservice

Marianne Svensson
växel

Marja-Liisa Rautiainen
ekonomiassistent

Marie Olofsson
kanslikoordinator

Martin Engman
samhällspolitisk chef

Monica Almquist
ekonomichef

Peter Sikström
generalsekreterare

Sabina Brogård
it-chef

Stig Lundgren
förenings-/distriktsservice

Ulla Rannemo
förenings-/distriktsservice

Ulrika Palmcrantz
redaktionssekreterare
Senioren

Veronica Sjölin
marknadschef

Åsa Österberg
utbildningsansvarig

Medarbetare som slutat under 2019: Maria Larsson, Marianne Mähl

SPF Seniorernas sakkunniga

Fredrik von Platen
bostäder

Gösta Bucht
vård och omsorg

Thony Björk
läkemedelsfrågor

Anna Eriksson
pensioner

SPF SENIORERNAS FÖRBUNDSSTYRELSE

Första raden från vänster:

Lena Gustafsson – 2e vice ordförande, Eva Eriksson – förbundsordförande,
Richard Olsson – 1e vice ordförande.

Andra raden:

Lars-Åke Carlsson, Birgitta Borg, Chatrine Pålsson Ahlgren, Monica Ulfhielm.

Tredje raden:

Inga-Lott Thörnell, Mona Wilson, Anders Bergsten, Ulf Grell.

Fjärde raden:

Kjell Hansson, Peter Lindgren.

Förbundsstyrelsens grupper

Arbetsutskottet

Eva Eriksson, Richard Olsson och Lena Gustafsson.
Adjungerade: Peter Sikström, Martin Engman, Veronica Sjölin och Anna Eriksson.

Seniorens redaktionsråd

Eva Eriksson, Lena Gustafsson, Kristina Adolfsson och Veronica Sjölin.

Stadgegrupp

Lena Gustafsson, sammankallande, Monica Ulfhielm, Stockholm och Nils Ingmar Thorell, Blekinge.

Ekonomigruppen

Richard Olsson, Lena Gustafsson, Kjell Hansson, Inga-Lott Thörnell och Monica Almquist.

IT-gruppen

Richard Olsson, sammankallande, Peter Sikström och Sabina Brogård.

Bostadspolitiskt program

Anders Bergsten sammankallande, Hans Ström, Fredrik von Platen och Martin Engman.

Valberedning

Ingela Lindberger, ordförande Stockholm, Gunnel Fritzson, Bohuslän, Hans Ström, Gästrikland, Kurt Sevehem, Halland, Staffan Magnusson, Jönköping, Ulla Arvidsson, Skåne, Per-Erik Josefsson, Uppsala och Maritta Selin, Västernorrland.

Valberedningens arbete

Under året har valberedningen haft ett antal förberedande möten. Strategier har lagts upp och man har planerat inför att börja med intervjuer under 2019–2020.

BESVARADE REMISSER

15
remisser
besvarades
2019

Under året uppmanades förbundet besvara 23 remisser. 11 av dessa remitterades från Regeringskansliet och 12 från andra myndigheter. Det beslutades att inte besvara 9 av dessa inkomna remisser.

Därutöver yttrade sig förbundet på eget initiativ över en remiss från Regeringskansliet. Sammanlagt besvarades 15 remisser under 2019. Sex av yttrandena inlämnades ihop med tre andra rikstäckande seniororganisationer.

Antalet besvarade remisser minskade jämfört med 2018 då 25 remisser besvarades. Även efterfrågan på förbundets yttranden minskade. Under 2018 uppmanades förbundet yttra sig över 32 remisser.

Bland förbundets yttranden finns krav på att villkor om att inte motverka demokratin bör införas för att föreningslivet ska kunna få statsbidrag, samtidigt som de grundlagsskyddade rättigheterna till informations-, åsikts-, mötes- och föreningsfrihet värnas. Förbundet har i ett remissvar förespråkat att en skyddad yrkestitel införs för undersköterskor, även om det hade varit bättre att istället göra undersköterskeyrket till ett legitimerat yrke, eftersom legitimation certifierar att man är behörig att utöva ett visst yrke och dessutom kan återkallas. Tillsammans med andra seniororganisationer förordade förbundet höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem samt till införandet av en riktålder, under förutsättning att åtgärder vidtas som stärker äldres villkor och möjligheter på arbetsmarknaden.

”Vårt anseende bland beslutsfattare och myndigheter är högt och vår trovärdighet som opinionsbildare är stor.”

Medverkan externt

SPF Seniorernas förtroendevalda, anställda och uppdragstagare representerar förbundet i ett stort antal externa sammanhang. Det sker som experter i myndigheters råd, i offentliga utredningars referensgrupper och i organisationers och företags fora.

Förbundet medverkar i de sammanhang där det är möjligt att vara seniorers röst och påtala seniorers behov, kompetens och erfarenhet. Nedanstående uppdrag är av mer långsiktig karaktär.

Staten

Inspektionen för vård och omsorg (IVO),
dialogforum Gösta Bucht

Läkemedelsverket, patient- och konsumentrådet,
Thony Björk

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys,
patient- och brukarrådet, Ann Hedberg Balkå

Pensionsmyndigheten, pensionärsråd,
Anna Eriksson

Socialstyrelsen, referensgrupp, kunskapsstöd
om undernäring, Gösta Bucht

Socialstyrelsen, referensgrupp, nationell
handlingsplan patientsäkerhet, Martin Engman

Socialstyrelsen, referensgrupp, hinder för
samverkan mellan tandvård och hälso- och sjukvård
(tom oktober), Gösta Bucht

Socialstyrelsen, rådet för statlig styrning med
kunskap, arbetsgrupp om äldres psykiska ohälsa
Gösta Bucht

Socialstyrelsen, äldrerådet, Mona Wilson,
ordinarie och Monica Ulfhielm, ersättare

**Statens beredning för medicinsk utvärdering
(SBU)**, referensgrupp, projektet
”Smärtbehandling av äldre”, Gösta Bucht

Statens tjänstepensionsverk (SPV),
pensionärspanelen, Anna Eriksson

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL),
dialog om äldreomsorg, Gösta Bucht

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL),
projektgrupp om plan för att förhindra fallskador
Gösta Bucht

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL),
projektgrupp om SIP, samordnad individuell plan
för äldre (tom våren), Gösta Bucht

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV),
dialogforum, Thony Björk

Kommittéväsendet

Kommittén modernare byggregler (N 2017:05),
referensgrupp, Fredrik von Platen

Pensionärskommittén (S 1991:98), företrädare,
Eva Eriksson och Peter Sikström

Rut-utredningen (Fi 2019:03), expert,
Kjell Hansson

Ställföreträdarutredningen (Ju 2019:03),
referensgrupp, Gösta Bucht

Tillitsdelegationen (Fi 2016:03), referensgrupp
Lars Åke Carlsson

Utredningen fast omsorgskontakt i hemtjänsten (S 2019:02), referensgrupp, Gösta Bucht

Utredningen framtidens socialtjänst (S 2017:03), referensgrupp, Gösta Bucht

Utredningen om jämlik tandhälsa (S 2018:02), referensgrupp, Gösta Bucht

Utredningen om välfärdsteknik i äldreomsorgen (S 2018:11), expert, Monica Ulfhielm

Projekt och nätverk

Tillsammans mot ensamhet, styrgrupp
Peter Sikström

European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing (EIP on AHA), partner
Gösta Bucht

Försök inte lura mig, med Polisen, Brottsofferjouren, PRO och SKPF Pensionärerna, styrgrupp, Martin Engman

Hjärnkoll, referensgrupp seniorambassadörer och ökad psykisk hälsa bland äldre, Gösta Bucht

Initiativ för äldres brandskydd, med PRO, SKPF, Brandskyddsföreningen och Sprinklerfrämjandet
Martin Engman

Koll på läkemedel, styrgrupp
Thony Björk

Kontantupproret, styrgrupp
Martin Engman

Nationell samling för psykisk hälsa (NSPH), projektgrupp "Åldras och må bra", Gösta Bucht

Nolltolerans mot undernäring, med Nutritionsnätverket, styrgrupp, Martin Engman

Seniorvaccinationsprogram, med PRO, SKPF Pensionärerna och LIF, Martin Engman och Thony Björk

Tillgänglighetsarenan, styrgrupp Martin Engman

Tillgänglighetsbarometern, med Humana, Martin Engman

Tobacco Endgame – Rökfritt Sverige 2025, kampanj av Tobaksfakta, Martin Engman

Våldet går inte i pension, styrgrupp Martin Engman

Äldrelyftet, styrgrupp Martin Engman

Organisationer & företag

AGE Platform Europe, Council
Christina Rogestam, member, Martin Engman, substitute

AGE Platform Europe, Task Force Healthy Ageing, Barbro Westerholm, member

Alma folkhögskola, styrelsen Åsa Österberg

D4-gruppen, samarbete mellan fyra riksräckande seniororganisationer, Eva Eriksson och Peter Sikström.

Folksam ömsesidig livförsäkring, fullmäktigledamot, Maria Larsson (t.o.m. september) och Martin Engman (fr om oktober)

Folksam ömsesidig sakförsäkring, fullmäktigledamot, Bengt Ingesson

Folkspel, styrelsen Peter Sikström

Hjärt-Lungfonden, samarbete Peter Sikström

NTF – Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, äldreråd, Martin Engman

Studieförbundet vuxenskolan, styrelsen Kjell Hansson

Studieförbundet vuxenskolas författarpris, stipendiekommitté, Nils-Ingmar Thorell (ordförande) och Gunilla Lindahl (ledamot)

Svenska palliativregistret, referensgrupp för utveckling och användning, Gösta Bucht (t.o.m. mars)

Sveriges arbetsterapeuter, samverkansrådet, Martin Engman

Sveriges begravningsbyråers förbund, reklamationsnämnden, Sonja Åneman

Sveriges Konsumenter, representantskapet Martin Engman

Sveriges Konsumenter, styrelsen Maris Sedlenieks

Swedish Care International (SCI), app för demenssjukdomar med Geras Solutions, Gösta Bucht (tom juni)

Medlemskap

AGE Platform Europe

Alma folkhögskola

Cancerfonden (huvudman)

Folkspel

Fonus

IDEA – Arbetsgivarförbundet för ideella organisationer

Ideell Arena

Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF)

Studieförbundet Vuxenskolan

Sveriges Konsumenter

Swedish Standards Institute (SIS)

ÅRSREDO- VISNING

Styrelsen för SPF Seniorerna får härmed
avge årsredovisning för räkenskapsåret
2019-01-01 – 2019-12-31.

Innehåll

Förvaltningsberättelse.....	52
Resultaträkning.....	60
Balansräkning.....	61
Noter.....	63

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.
Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

SPF Seniorerna är en fristående och ideell organisation som är partipolitiskt och religiöst obunden. SPF Seniorerna har cirka 260 000 medlemmar fördelade på 27 distrikt och knappt 800 föreningar. Medlemmarna väljer medlemskap i förbundet för att vara med i gemenskapen, delta i föreningarnas aktiviteter, ta del av medlemserbjudanden och för att stötta förbundets opinionsbildnings- och påverkansarbete som seniorernas röst i samhället. SPF Seniorerna driver äldrepolitiska frågor centralt i regeringens pensionärskommitté, gentemot riksdagspartierna samt lokalt och regionalt i pensionärsråden i kommunerna och landstingen. Förbundet fokuserar på att seniorer ska ha en bra ekonomi, god hälsa samt en bra vård och omsorg.

Ändamål

Förbundet ska enligt stadgarna:

- tillvarata och verka för äldres sociala och ekonomiska intressen

- motverka diskriminering på grund av ålder
- informera och skapa debatt i samhällsfrågor som berör äldre
- verka för att medlemmarnas erfarenheter och kunskaper tillvaratas i samhället i samspel med yngre generationer
- främja folkhälsa och verka för ett livslångt lärande
- verka för jämställdhet mellan kvinnor och män samt mellan äldre och yngre
- samverka med andra organisationer nationellt och internationellt
- samverka med centrala myndigheter
- ansvara för övergripande marknadsföring

Mål och riktning

På kongressen 2017 fastställdes mål och riktning för perioden 2018-2020. SPF Seniorerna ska fokusera på att få fler och engagerade medlemmar, vara en stark röst för seniorerna, öka förbundets synlighet och vara en organisation i tiden.

Medlemsutveckling

Vid utgången av 2019 fanns 259 506 medlemmar registrerade. Förbundet tappade totalt 1 891 medlemmar, vilket innebär en minskning med mindre än en procent.

Föreningen har sitt säte i Stockholm.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och främjande av SPF Seniorernas ändamål

2019 fyllde SPF Seniorerna 80 år, vilket har uppmärksamats av förbundet på olika sätt. Den 2 september firade förbundet 80 årsdagen i Göteborg med seminarium och middag.

Under 2019 har SPF Seniorerna bedrivit ett omfattande massmedialt arbete och medverkat i nästan samtliga större nyhetskanaler. Bland annat har förbundsordförande Eva Eriksson medverkat med debattartiklar eller kommentarer i Svenska

Dagbladet, Aftonbladet, Expressen, Göteborgsposten, Dagens Samhälle, SVT Opinion samt en lång rad lokala tidningar. Debattartikeln ”Alla får låg pension oavsett arbetsinsats” var den artikel som fick störst spridning och var den mest uppmärksammade artikeln 2019. Generalsekreterare Peter Sikström har medverkat i bland annat Rapport, Aktuellt och Dagens Nyheter. SPF Seniorernas sakkunniga har varit med ibland annat Sveriges Television, Expressen, Aftonbladet och Dagens samhälle.

I januari tillträdde en ny regering i Sverige, vilket gjorde att SPF Seniorernas ordinarie påverkansarbete gentemot regeringen och riksdagen kunde återupptas. Under året har förbundsledningen haft överläggningar med bland annat socialminister Lena Hallengren, socialförsäkringsminister Annika Strandhäll, socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi, LOs ordförande Karl-Petter Thorvaldsson, Pensionsmyndighetens generaldirektör Daniel Barr, Socialstyrelsens generaldirektör Olivia Wigzell, Kommunals förbundsordförande Tobias Baudin och statssekreterare Ulf Holm.

Under året har SPF Seniorerna tagit initiativ till ett nordiskt möte med sju olika nordiska seniororganisationer.

Under 2019 har förbundet lagt ned mycket resurser på rekrytering och kännedom. Medlemsresan är ett nytt material framtaget 2019 som riktar sig till föreningarna för att främja rekrytering av nya medlemmar samt att behålla nuvarande. Förbundet avsatte extra resurser till att stärka kännedomen om SPF Seniorerna bland allmänheten genom en ny kampanj. Nya bilder har tagits fram, nytt material producerats samt annonsering i dagspressen och i sociala medier.

För att minska ensamheten och den sociala isoleringen har förbundet gjort olika insatser inom ramen för projektet Tillsammans mot ensamheten.

Försäkringsbolaget Skandia sa under 2019 upp SPF Seniorernas grupplivförsäkring för nyteckning. Istället infördes en ny grupplivförsäkring med en övre åldersgräns.

Förbundet har under 2019 mottagit över 13 000 e-postmeddelanden på info@spfseniorerna.se och över 15 000 samtal till växeln. Direktsamtal och e-post till individuella tjänstemän är inte medräknade.

Förbundet har under en lång tid arbetat med att minska tidigare års underskott, vilket under 2019 gav resultat.

Under året har SPF Seniorerna gjort ett större överskott än planerat. Det beror dels på lägre personalkostnader på grund av vakanser i början av året, att konferenser och utbildningar har kunnat genomföras till en lägre kostnad och att förbundets IT-leverantör inte kunnat genomföra planerade insatser. Förbundet har under året haft en ökad intäkt om ca 866 000 kronor avseende ett tillfälligt bidrag, vilket påverkat resultatet positivt. Under året höjdes förbundsavgiften från 130 kronor per medlem till 160 kronor efter beslut från kongressen 2017. Vidare har förbundet under en lång tid arbetat med att minska tidigare års underskott, vilket under 2019 gav resultat.

Händelser efter räkenskapsårets slut

SPF Seniorerna har fortsatt sin kampanj för att öka kännedomen om SPF Seniorerna med annonsering i

dagspressen och i sociala medier. Bland annat har förbundet spelat in tre filmer om vilken kunskapskälla seniorer är.

Under början av året spred sig pandemin corona/covid-19 till Sverige. Riksdagen, regeringen och dess myndigheter beslutade om en rad extraordinära åtgärder i syfte att dämpa smittspridningen och mildra dess ekonomiska konsekvenser. Den 16 mars uppmanade Folkhälsomyndigheten personer över 70 år att begränsa sina nära kontakter med andra så långt som möjligt. Förbundet följde Folkhälsomyndighetens råd och anvisningar och rekommenderade organisationen att ställa in eller skjuta upp alla aktiviteter. Det är svårt att fullt ut överblicka pandemins konsekvenser för förbundet, när det till exempel gäller medlemsutveckling och kapitalförvaltning.

Året i siffror (tkr)

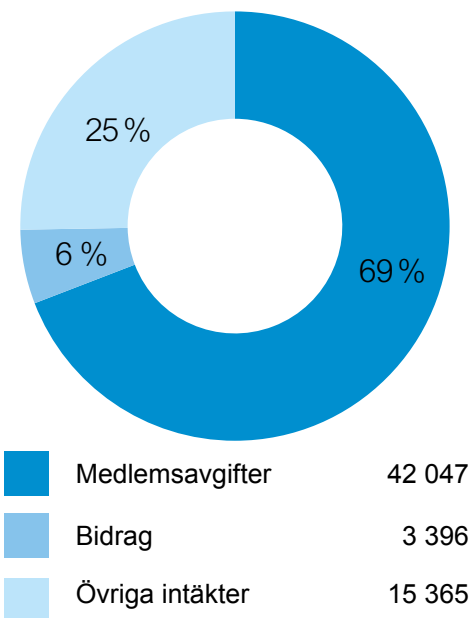
Intäkter

De totala intäkterna uppgick under året till 60 808 (51 378). Intäkterna består av medlemsavgifter 42 047 (34 571), bidrag 3 396 (2 578) samt övriga intäkter 15 365 (14 229). Till övriga intäkter räknas bland annat annonsintäkter, intäkter från samarbetspartners och webbutik.

Kostnader

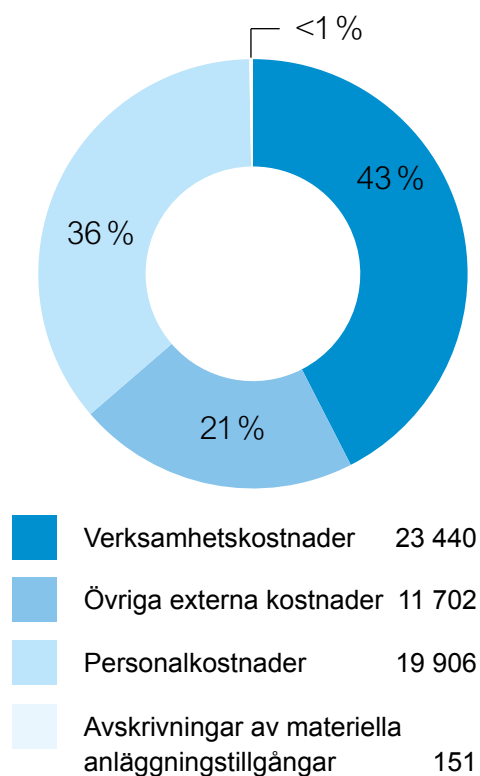
De totala kostnaderna uppgick under året till 55 199 (54 350). Kostnaderna består av verksamhetskostnader 23 440 (23 239), övriga externa kostnader 11 702 (11 149), personalkostnader 19 906 (19 806) samt avskrivningar av materiella anläggningstillgångar 151 (156).

Totala intäkter

Summa: 60 808

Totala kostnader

Summa: 55 199

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnaderna avser främst produktionskostnad för tidningen Seniorens. Här ingår också inköp av varor till webbutiken samt kostnader avseende de konferenser och utbildningar som förbundet ordnat. Under 2019 har bland annat utbildningar för förtroendevalda i distrikten hållits i medlemsystem och webb, rekryteringsansvariga, utbildningsansvariga samt en kassörskonferens genomförts. Dessutom består verksamhetskostnader av IT-kostnader avseende medlemsystem, webb, intranät, bokföringsprogram och övriga moduler som distrikt och föreningar använder m.m. samt kostnader för central- och lokal uppbörd, dvs tryck av avier, porto, bankkostnader, medlemskort och kostnader för registervård. Verksamhetskostnader avser dessutom sådana kostnader som förbundet haft som direkt gynnar distrikten och föreningarna, bl a STIM-avgift, lämnade mäss- och distriktsmästerskapsbidrag.

Övriga externa kostnader

De övriga externa kostnaderna avser förutom de fasta lokal- och administrationskostnaderna, resekostnader, reklam och PR, kostnader för försäkringar, föreningsavgifter, konsulttjänster samt övriga externa kostnader.

Senioren

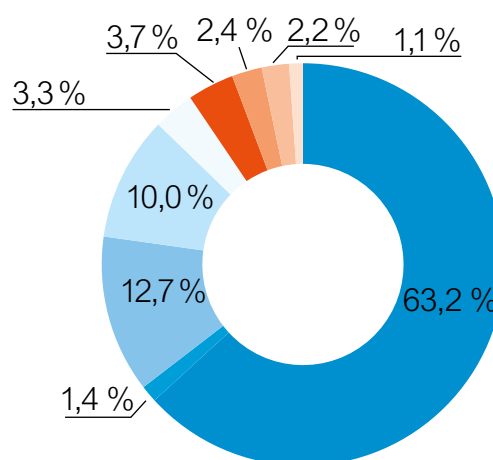
Senioren totala intäkter uppgick under året till 13 310 (12 070). Intäkterna består av annonsintäkter 12 435 (11 201) samt övriga intäkter 875 (869). Till övriga intäkter räknas bland annat intäkter från prenumerationer och läsaresor.

Senioren totala kostnader uppgick under året till 21 786 (20 319). Kostnaderna består av direkta produktionskostnader, som tryck och distribution 14 815 (13 678). Övriga kostnader avser hyra för annonsavdelning, konsultkostnader och resekostnader m.m. 853 (939).

Personalkostnader avseende åtta anställda uppgår till 6 118 (5 702).

Av intäkterna avseende medlemsavgifterna går 8 476 (8 249) till tidningen Seniorens.

Verksamhetskostnader

Senioren produktionskostnad	14 815
Intranät och bokföringsprogram föreningar	319
Medlemsregister, webb och konsultarvode IT mm.	2 968
Central- och lokal uppbörd	2 346
Konferenser och utbildningar	775
Varuförsäljning	877
Lämnade bidrag	568
STIM-avgift	514
Övriga verksamhetskostnader	258

Summa: 23 440

Finansiella investeringar

Förbundets resultat från det förvaldade kapitalet uppgår till 212 (35) och fördelas enligt följande: Erhållna utdelningar 0 (2), realiserat resultat på försäljning av aktier och obligationer 347 (169) och förvaltningskostnader -135 (-136).

Värdeskillnaden mellan det bokförda värdet och marknadsvärdet uppgår till 1 859, dvs ett positivt övervärde. Den årliga avkastningen uppgår till 12,5 %.

SPF Seniorerna har ett fortsatt samarbete med vår kapitalförvaltare, Danske Bank.

Målet för förvaltningen och vår placeringspolicy är att långsiktigt bidra till SPF Seniorernas verksamhet med så stora tillskott som möjligt. Instruktionen för kapitalförvaltningen innehåller bland annat ett balanskrav mellan aktier och så kallade räntebärande värdepapper (40-60 mellan de olika typerna).

Årets resultat efter finansiella investeringar utgör ett överskott på 5 822.

Reserveringar

Reservering av ändamålsbestämda medel om 700 för framtida kongress har gjorts 2019. Beslut om att avsätta 700 under 2018-2020 beslutades i rambudget vid kongress 2017. Utnyttjande av medlen sker vart tredje år då kongressen genomförs.

Styrelsen

Förbundsstyrelsen har under 2019 bestått av 13 ledamöter samt en personalrepresentant. Förbundsstyrelsen har haft sex möten under året och arbetsutskottet har haft fem möten under året.

Revisorer

Förtroendevalda

Margareta Nyström, ordinarie, Arne Johannesson ordinarie, Kjell Dahlström och Mats Rensfeldt ersättare.

Auktoriserade

Ulrika Granholm Dahl, ordinarie revisor, PwC, Johan Rönkvist, revisorssuppleant, PwC.

Resultat och ställning

Flerårsöversikt

Allmänna förutsättningar	2019	2018	2017	2016	2015
Antal medlemmar	259 506	261 397	263 870	264 483	267 203
Medelantalet anställda	25	24	24	23	24
Resultat (tkr)					
Verksamhetens intäkter	60 808	51 378	52 415	51 787	53 100
Verksamhetens kostnader	-55 199	-54 350	-57 729	-57 092	-60 997
Verksamhetens resultat	5 609	-2 972	-5 314	-5 305	-7 897
Resultat från finansiella investeringar	212	33	1 768	1 382	1 897
Årets resultat	5 822	-2 939	-3 546	-3 923	-6 000
Ekonomisk ställning					
Eget kapital (tkr)	24 634	18 811	21 751	25 297	29 220
Soliditet (%)	78	75	73	77	77

Definitioner

Eget kapital - Företagets nettotillgångar, dvs skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Soliditet (%) - Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansomslutningen (totala tillgångar i balansräkningen).

Förändring av eget kapital (Tkr)

	Ändamåls- best. medel	Balanserat kapital	Summa kapital
Belopp vid årets ingång	700	18 112	18 812
Årets resultat		5 822	5 822
Ändamålsbestämning av medel	700	-700	0
Belopp vid årets utgång	1 400	23 234	24 634

Förbundets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning

Tkr

	Not	2019-12-31	2018-12-31
Verksamhetens intäkter	2		
Medlemsavgifter		42 047	34 571
Bidrag		3 396	2 578
Övriga verksamhetsintäkter		15 365	14 229
		60 808	51 378
Verksamhetens kostnader			
Verksamhetskostnader	3	-23 440	-23 239
Övriga externa kostnader	4	-11 702	-11 149
Personalkostnader	5	-19 906	-19 806
Avskrivningar		-151	-156
		-55 199	-54 350
Verksamhetsresultat		5 609	-2 972
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper som är anläggningstillgångar	6	347	171
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		0	4
Räntekostnader och liknande resultatposter		-135	-142
		212	33
Resultat efter finansiella poster		5 821	-2 939
Årets resultat		5 822	-2 939
Fördelning av årets resultat			
Årets resultat enligt resultaträkningen (se ovan)		5 822	-2 939
Reservering av ändamålsbestämda medel för framtida kongress		-700	-700
Kvarstående belopp för året/balanserat kapital		5 122	-3 639

Balansräkning

Tkr

	Not	2019-12-31	2018-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	7	424	531
		424	531
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	8, 9	19 421	18 043
Andra långfristiga fordringar		29	0
		19 450	18 043
Summa anläggningstillgångar		19 874	18 574
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Handelsvaror		669	631
		669	631
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 465	1 129
Övriga fordringar		282	403
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 543	2 140
		3 290	3 672
Kassa och bank		7 692	2 140
Summa omsättningstillgångar		11 651	6 443
Summa tillgångar		31 525	25 017

Balansräkning

Tkr

	Not	2019-12-31	2018-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Ändamålsbestämda medel		1 400	700
Balanserat kapital		17 412	21 050
Årets resultat		5 822	-2 939
Summa eget kapital		24 634	18 811
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		3 017	2 163
Övriga skulder		1 010	1 032
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10	2 864	3 011
Summa kortfristiga skulder		6 891	6 206
Summa eget kapital och skulder		31 525	25 017

Noter

Tkr

NOT 1

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med tillämpningen av årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Resultaträkningen

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i den ideella föreningen. Medlemsavgifter intäktsredovisas över den tidsperiod som avses.

Bidrag

Som bidrag räknas likvida medel som en förening erhåller från en bidragsgivare som är ett offentlig-

rättsligt organ eller annan bidragsgivare. Ett bidrag intäktsredovisas i den period när bidraget utbetalats till förbundet. Intäktsredovisningen sker endast när det med hög grad av sannolikhet kan bedömas att bidraget inte kommer att återkrävas.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor och tjänster redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Leasingavtal

Föreningens samtliga leasingavtal redovisas som operationella, d.v.s. leasingavgiften (inklusive första förhöjd hyra) redovisas linjärt över leasingperioden.

Balansräkningen

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärden där inget annat anges.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningsprocent tillämpas:

Kontorsmöbler	10 %
Kontorsmaskiner	20 %
Förbättringsutgift på annans fastighet	17 %

Finansiella instrument

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Placeringar i värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas långsiktigt har redovisats till sina anskaffningsvärden. Varje balansdag görs bedömning om eventuellt nedskrivningsbehov.

Värdepappersportfölj

Förbundet har definierat två värdepappersportföljer en aktieportfölj och en ränteportfölj. Vid prövning av nedskrivningsbehov avräknas orealiserade förluster mot orealiserade vinster inom respektive portfölj.

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att inkurans i varulagret har beaktats.

Eget kapital

Eget kapital utgörs av ändamålsbestämda medel i form av kongressfond samt balanserat kapital. Kongressfonden utgörs av avsättningar för framtida kongress. När förbundet belastas med kostnader för kongressen redovisas dessa i resultaträkningen. Upplösning sker därefter av Kongressfonden med motsvarande belopp.

NOT 2

Verksamhetens intäkter

Förbundets intäkter fördelar sig enligt följande:	2019-12-31	2018-12-31
Medlemsavgifter	42 047	34 571
Senioren annonser, prenumerationer och övriga intäkter	13 310	12 070
Bidrag	3 396	2 578
Övriga verksamhetsintäkter	2 055	2 159
	60 808	51 378

Bidrag avser statsbidrag. Under 2019 utbetalade Socialstyrelsen bidrag till riksomfattande pensionärsorganisationer med sammanlagt 8 000 tkr. SPF Seniorernas andel härav var 3 396 tkr motsvarande 12,97 kronor per medlem. Bidraget beräknades på antalet medlemmar per 1 juli 2018.

NOT 3

Verksamhetskostnader

	2019-12-31	2018-12-31
Varuförsäljning	877	550
Seniorens produktionskostnad	14 815	13 678
Intranät och bokföringsprogram för föreningar	319	275
Medlemsregister, webb och konsultarvode-IT m.m.	2 968	4 698
Kostnader central och lokal uppbörd	2 346	2 078
Konferenser och utbildningar	775	683
Lämnade bidrag	568	481
STIM-avgift	514	514
Övriga verksamhetskostnader	258	282
	23 440	23 239

NOT 4

Övriga externa kostnader

	2019-12-31	2018-12-31
Lokalkostnader	2 799	2 639
Resekostnader	1 005	924
Reklam och PR	886	821
Kontorsmaterial och trycksaker	1 201	777
Bilkostnader	29	
Tele- och portokostnader	869	859
Försäkring och risk	281	270
Avgifter, data- och konsulttjänster	4 238	4 284
Övriga kostnader	394	575
	11 702	11 149

NOT 5

Anställda och personalkostnader

	2019-12-31	2018-12-31
Medelantalet anställda		
Kvinnor	19	19
Män	6	6
	25	25
Löner och andra ersättningar		
Arvoden till styrelse och generalsekreterare	1 791	1 774
Övriga arvoden	122	135
Övriga anställda	11 610	11 254
	13 523	13 163
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för övriga anställda	1 921	1 916
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	3 872	3 990
	5 793	5 906
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	19 316	19 069
Könsfördelning i styrelse		
Andel kvinnor i styrelsen	54 %	54 %
Andel män i styrelsen	46 %	46 %

Under kongressperioden 2018–2020 fördelades årsarvoden till förtroendevalda enligt följande:

Förbundsordförande: fast arvode på åtta prisbasbelopp, 1e och 2e vice ordförande: fast arvode på två prisbasbelopp. Sammanträdesarvode uppgår till 0,3 prisbasbelopp.

NOT 6

Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2019-12-31	2018-12-31
Erhållna utdelningar	0	2
Resultat vid avyttringar	347	169
	347	171

NOT 7

Inventarier, verktyg och installationer

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 766	1 766
Inköp	44	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 810	1 766
Ingående avskrivningar	-1 235	-1 079
Årets avskrivningar	-151	-156
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 386	-1 235
Utgående redovisat värde	424	531

NOT 8

Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	18 042	21 161
Inköp	12 289	7 344
Försäljningar	-10 910	-10 462
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	19 421	18 043
Utgående redovisat värde	19 421	18 043

NOT 9

Värdepappersinnehav

	Bokfört	Marknadsvärde
	2019-12-31	2019-12-31
Långfristiga värdepappersinnehav		
Noterade aktier och aktiefonder	7 953	9 574
Noterade räntebärande värdepapper	11 468	11 706
Summa innehav	19 421	21 280

NOT 10

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2019-12-31	2018-12-31
Särskild löneskatt på pensioner	738	716
Semesterlöner inkl. sociala avgifter	840	997
Övriga upplupna kostnader	398	376
Förutbet intäkter	889	922
	2 865	3 011

Stockholm den 26 mars 2020

Eva Eriksson
Förbundsordförande

Chatrine Pålsson Ahlgren

Anders Bergsten

Birgitta Borg

Lars Åke Carlsson

Ulf Grell

Lena Gustafsson

Kjell Hansson

Peter Lindgren

Rickard Olsson

Inga-Lott Thörnell

Monica Ulfhielm

Mona Wilsson

Vår revisionsberättelse har lämnats
den 22 april 2020

Ulrika Granholm Dahl
Auktoriserad revisor
PwC

Margareta Nyström
Revisor

Arne Johannesson
Revisor

Revisionsberättelse

Till kongressen i SPF Seniorerna, org.nr 888000-2830

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för SPF Seniorerna för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *De förtroendevalda revisorernas ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av Verksamhetsberättelse 2019 (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna).

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisning-

en är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera förbundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet

inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för SPF Seniorerna för år 2019.

Vi tillstyrker att kongressen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorernas ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och

väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

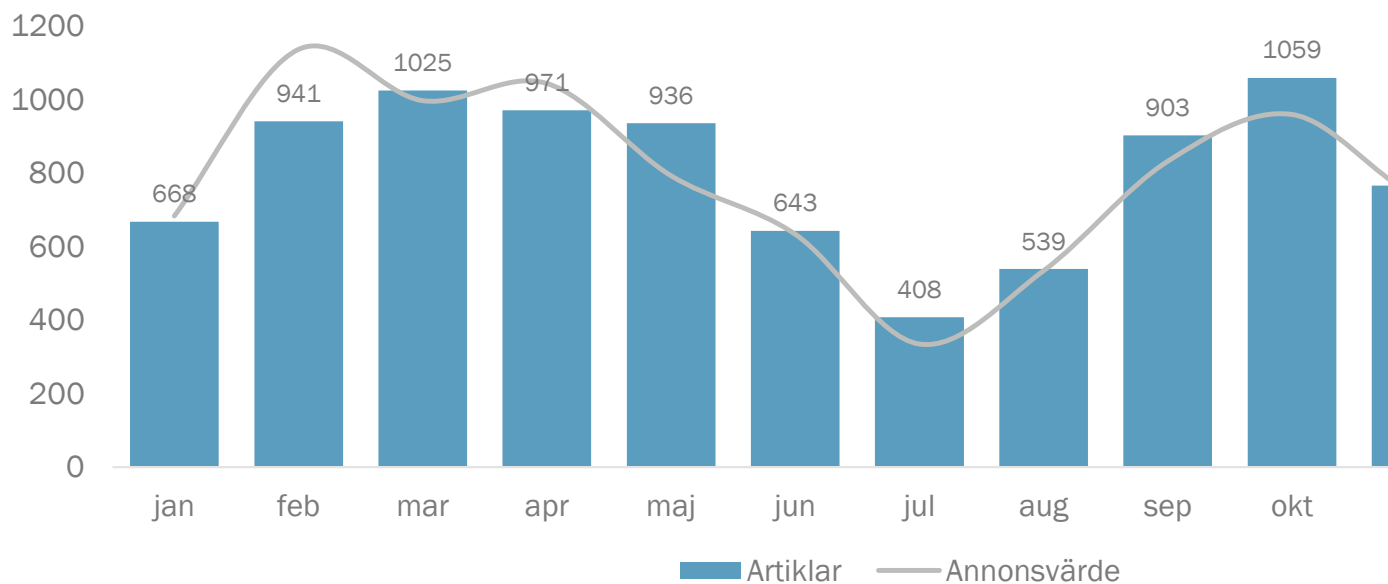
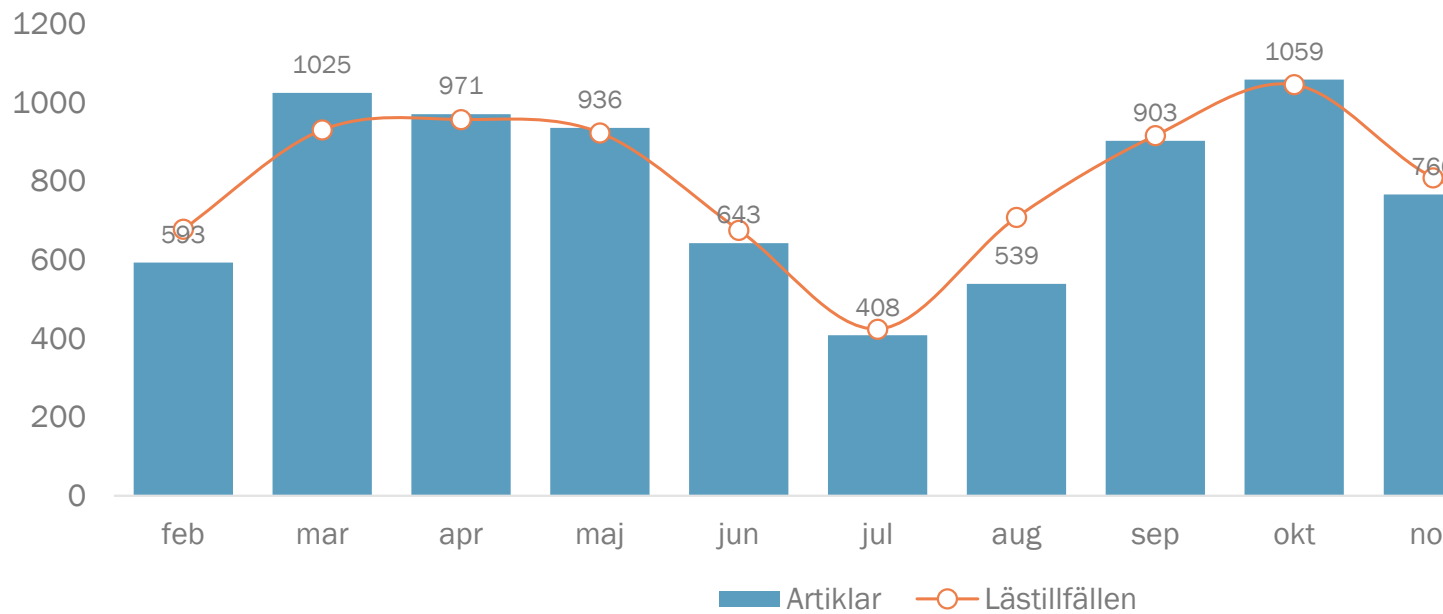
Stockholm den 22 april 2020

Ulrika Granholm Dahl
Auktoriserad revisor
PwC

Margareta Nyström
Revisor

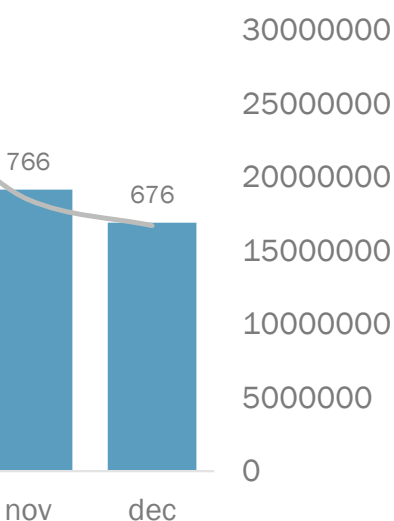
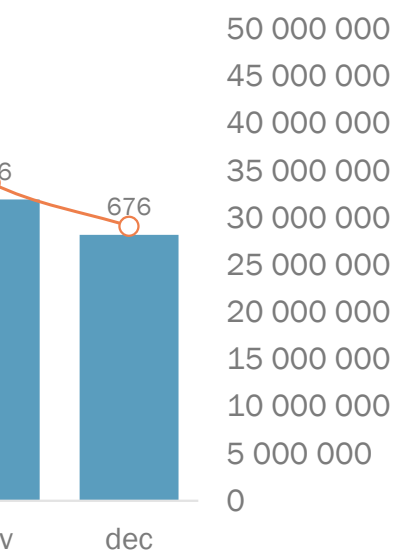
Arne Johannesson
Revisor

EXPONERING OCH GENOMSLAG ÖVER TID

Källa: Retreiver

EXPONERING OCH GENOMSLAG ÖVER TID

MÅN	ARTIKLAR	LÄSTILLFÄLLEN	ANNONSVÄRDE
jan	668	31 237 608	17 096 881
feb	941	45 510 372	28 424 647
mar	1025	38 783 100	24 937 207
apr	971	39 886 400	26 109 244
maj	936	38 475 913	19 833 884
jun	643	28 154 342	15 852 831
jul	408	17 668 383	8 381 533
aug	539	29 509 395	13 361 672
sep	903	38 194 977	20 809 410
okt	1059	43 576 257	23 998 428
nov	766	33 723 103	18 490 682
dec	676	29 111 973	16 708 888

Den övre grafen visar fördelningen av antal artiklar och lästillfällen under året. Publiciteten når sin topp i oktober 2019.

Möjliga lästillfällen baseras på varje enskild källas räckvidd. Den sammanlagda räckvidden kan upplevas som hög då det är bruttotalet som redovisas.

Den undre grafen visar fördelningen av antal artiklar och annonsvärde under året.

www.spfseniorerna.se

Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50

info@spfseniorerna.se

